

**Plean Teanga
Chathair na Gaillimhe
2020 - 2026
Forléargas**

Plean Teanga do Chathair na Gaillimhe 2020-2026
Arna ullmhú faoi Acht na Gaeltachta 2012

Is forléargas é seo atá bunaithe ar
Phlean Teanga Chathair na Gaillimhe 2020-2026.

Don: Ceanneagraíocht (Gaillimh le Gaeilge i gcomhpháirtíocht le Comhairle
Cathrach na Gaillimhe

Ag: Fo-Choiste Pleanála Teanga, Gaillimh:

Cathaoirleach Ghaillimh le Gaeilge, Bernadette Mullarkey,

Oifigeach Gaeilge Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, John Mullin

Oifigeach Riaracháin, Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Patrick Foley, agus

Ardfheidhmeannach Ghaillimh le Gaeilge, Bríd Ní Chonghóile.

Ba mhaith leis an bhFo-Choiste Pleanála Teanga Gaillimh, buíochas a ghabháil leis
na daoine seo a leanas a thug tacaíocht bhreise dúinn san obair:

Bord Stiúrtha Ghaillimh le Gaeilge, Eoin Ó Droighneáin, Acadamh na

hOllscolaíochta Gaeilge, Gary McMahon, Ailish Bhreathnach, Comhairle Cathrach
na Gaillimhe agus Maitiú de Hál.

CLÁR NA nÁBHAR

BUÍOCHAS.....	4
BROLLACH Ó OLLAMH BUNAITHE NA NUA-GHAEILGE OLLSCOIL NA hÉIREANN, GAILLIMH.....	5
AN CHEANNEAGRAÍOCHT.....	6
FÍS AGUS MÓRAIDHMEANNA.....	7
MODHEOLAÍOCHT.....	8
NA PRÍOMHTHORTHAÍ.....	10
BEARTA AN PHLEAN.....	16
COIMRIÚ AR AN bPLEAN TEANGA 2020 - 2026.....	17
FEASACHT AGUS POIBLÍOCHT.....	19
FEIDHMIÚ AGUS MONATÓIREACHT.....	19
AGUISÍN A: CSPT GAILLIMH.....	22
AGUISÍN B: BEARTA AN PHLEAN TEANGA 2020-2026.....	23
AGUISÍN C: BRISEADH SÍOS CHOSTAS NA mBEART.....	68
AGUISÍN D: CRITÉIR PHLEANÁLA TEANGA DO BHAILE SEIRBHÍSE GAELTACHTA (ACHT NA GAELTACHTA 2012).....	69

BUÍOCHAS

Ba mhaith le Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Gaillimh le Gaeilge buíochas a ghabháil le gach duine a ghlac páirt sa Phlean Teanga do Chathair na Gaillimhe 2020-2026. Táimid go mór faoi chomaoin leis an Dr John Walsh, Roinn na Gaeilge agus an Dr Dorothy Ní Uigín, Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge, Ollscoil na hÉireann, Gaillimh a bhí i gceannas ar fhoireann saineolaithe sa phleanáil teanga, An Mheitheal Taighde: Luke Callinan, Philip Fogarty agus Hugh Rowland chun Plean Teanga seacht mbliana (2020-2026) a chur i dtoll a chéile don chathair ar mhaithe le stádas mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta a bhaint amach.

Tá ár mbuíochas tuillte chomh maith do na gnólachtaí agus na heagraíochtaí mar aon le Comhairleoirí Cathrach na Gaillimhe a ghlac páirt sa phróiseas pleanála teanga:

An Curadh Connachtach, An tÚdarás Forbartha Tionscail, Anthony Ryans, Banc Aontas Éireann, Bord Stiúrtha Ghaillimh le Gaeilge, Brendan James Financial Services, Byrne Carolan Cunningham, Cathaoirleach, Coiste Logainmneacha na Gaillimhe, Cathaoirleach, Cumann Bialanna na hÉireann, Gaillimh, 56 Central Sráid na Siopaí, Coffeewerk +Press Galway, Colm Ó Riordáin, Colm's Life Pharmacy Salthill, Comhar Creidmheasa Naomh Aontoine agus an Cladach Teo., Connacht Rugby, Cumann Gnó Chathair na Gaillimhe, Cumann Tráchtála na Gaillimhe, Eason Gaillimh, Eithne Verling, EmployAbility Galway, Faherty Paints, Fáilte Éireann, Gaillimh 2020, Gairdín Orgánach an Bhaile Thiar Gaillimh, Galvia West Medical Centre, Galway Advertiser, Galway Bay FM, Galway City Tribune, Galway Convention Bureau, Galway's West End, Harbour Hotel, House Hotel, Insight Centre for Data Analytics, Ionad d'Oibríthe Deonacha na Gaillimhe, Ionad Siopadóireachta na Coiribe, Ionad Siopadóireachta na Faiche Móire, James C. Harrold, KD Autoparts, Lally Tours, Local Taxis, Lorg Media, McDonald's Gaillimh, Ó Cearbhaill & Comh., O'Donnellan & Joyce Auctioneers Galway, Ollmhargadh na Seoighe, Olyart, Park House Hotel, PorterShed, Romero Games, Séamus Hughes, Seán C. Ó Domhnaill & Co. Aturnaetha, Siopa Leabhar Charlie Byrne, Siopa Leabhar Uí Chionnaith, Stewart Construction, Sweeney Oil, The Connacht Hotel, The Crane Bar, The Latin Quarter, The Village Salthill, Tigh Taaffe, Tom Kenny, Top Oil, Wa Café, William Henry.

Ba mhaith leis an meitheal taighde buíochas a ghabháil leis na heagraíochtaí agus na daoine seo a leanas a thug tacaíocht bhreise san obair:

- Gaillimh le Gaeilge le Gaeilge agus An Coiste Stiúrtha Pleanála Teanga, Gaillimh.
- Veronica Ní Ghríofa, an Dr. Niall Mac Uidhilin, an Dr. Seathrún Ó Tuairisg agus Séamas Ó Concheanainn, Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge.
- An Dr. Laoise Ní Dhúda, Gaeilge Iorrais.
- An tOllamh Tadhg Ó hÍfearnáin, OÉ Gaillimh.
- Quinton Beck, Darach Ó Murchú agus Stiofán Seoighe a chabhraigh leis an taighde allamuigh.

BROLLACH Ó OLLAMH BUNAITHE NA NUA-GHAEILGE, OLLSCOIL NA hÉIREANN, GAILLIMH

Aithníonn Acht na Gaeltachta (2012) an tionchar suntasach a bhíonn ag na bailte seirbhíse ar na ceantair Ghaeltachta a bhíonn in aice leo. Tá sé de chuspóir ag an Acht an tionchar sin a bheith dearfach ó thaobh na teanga de toisc na pobail Ghaeltachta a bheith ag brath ar sheirbhísí poiblí, príobháideacha, sóisialta agus tráchtála atá lonnaithe sna bailte sin. Baile Seirbhíse Gaeltachta atá i nGaillimh de réir na reachtaíochta, agus is sa chomhthéacs sin a rinneadh an taighde seo chun an Plean Teanga a dhréachtú agus na moltaí atá ann a mhúnlú dá thairbhe.

Tá ionad cisceachtúil ag Cathair na Gaillimhe i measc na mBailte Seirbhíse a ainmnítear san Acht. Go deimhin, aithnítear ról sainiúil na cathrach ó bhlianta tosaigh an Stáit i leith. Bhí Cathair na Gaillimhe ina hiomlán sa Ghaeltacht de réir Choimisiún na Gaeltachta (1926), agus 46.9% den phobal ina gcainteoirí Gaeilge, rud a chuir i gcatagóir na Breac-Ghaeltachta í. Bhí an daonra beag an t-am sin; thart ar 11,500 san iomlán, líon atá níos lú ná mar atá i gCaisleán an Bharraigh inniu. Nuair a thosaigh pleanáil teanga na Gaeltachta sna 1920aidí, bhí ceantair Fhíor-Ghaeltachta buailte leis an áit a bhfuil lár na cathrach inniu, nach mór. D'fhás Cathair na Gaillimhe go fisiciúil agus ó thaobh daonra de ó shin agus d'alp cuid de na ceantair sin a bhí in aice léi. Choinnigh céatadán áirithe de phobal an bhaile leis an nGaeilge riamh agus de réir mar a cuireadh le bonnagar an chontae, agus leis an atheagrú eacnamaíochta agus sóisialta sa tír, is amhlaidh a mhéadaigh ról na Gaillimhe i saol na gceantar Gaeltachta ar fud an chontae agus in iarthar na tíre trí chéile. Tá cuid den Chathair sa Ghaeltacht oifigiúil go fóill, ar ndóigh, agus trí Limistéar Pleanála Teanga Gaeltachta in aice an bhaile nó ag síneadh isteach inti, rud a chuirtear san áireamh sa taighde seo. Dá thoradh sin uile, tá Gaillimh ar scaradh gabhail, ina dlúthchuid de shaol na Gaeltachta agus an Ghaeilge ina dlúthchuid de fhéiniúlacht roinnt mhaith de phobal na cathrach féin. Aithnítear agus pléitear na gnéithe sin sa taighde seo.

Mhóthaigh Coimisiún na Gaeltachta (1926, lch. 58) go mbeadh cothabháil agus cothú na Gaeilge go náisiúnta faoi scáth dhán na teanga i nGaillimh, agus gurbh fhéidir go mbeadh deiseanna uathúla ag an gCathair le bheith ina foras intleachtúil don teanga toisc gur ionad tábhachtach riaracháin, oideachais agus tráchtála í. B'fhéidir nár tháinig bláth iomlán ar an bhfís sin a múnlaíodh i mblianta idéalacha tosaigh an Stáit, ach ina dhiaidh sin, ní beag tábhacht na cathrach sa lá inniu don Ghaeltacht agus do phobal Gaeilge na tíre uile.

Tá dualgas faoi leith ar institiúidí stáit na Gaillimhe i leith na Gaeilge, ach léiríonn an taighde an fonn agus an tiomantas i measc cuid mhaith de na heagraíochtaí pobail, lucht gnó agus daoine, bíodh siad ina n-aonair nó ina ngrúpaí chun cur go tairbheach le todhcháil na Gaeilge sa chathair ar mhaithe leis an nGaeltacht agus ar mhaithe le pobal an bhaile féin. Moltar bearta ciallmhara tomhaiste sa cháipéis seo a thógfaidh athuair ar fhréamhacha doimhne chomhthéacs na pleanála teanga i nGaillimh.

01 AN CHEANNEAGRAÍOCHT

1.1 RÉAMHRÁ

I mí na Bealtaine 2017 agus ag eascairt as próiseas an iarratais, d'fhógair Seán Kyne, Aire Stáit sa Roinn Cultúir, Oidhreacht agus Gaeltachta, (dá nglaoitear an Roinn Turasóireacht, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán air anois), go mbeadh Gaillimh le Gaeilge i gcomhpháirt le Comhairle Cathrach na Gaillimhe i gceannas ar phlean teanga a ullmhú agus a fheidhmiú do chathair na Gaillimhe (Gaillimh le Gaeilge, 2017). Ar mhaithe le hiarratas a dhéanamh ar an stádas mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta, (Aguisín D) shocraigh Gaillimh le Gaeilge i gcomhar le Comhairle Cathrach na Gaillimhe, gurbh é Gaillimh le Gaeilge 'an ceann-iarratasóir teicniúil'. (Caibidil 2 sa Phlean Teanga)

Is faoi Acht na Gaeltachta 2012 a leagtar amach na trí chomhthéacs ina bhféadfadh pobail éagsúla, sa Ghaeltacht agus lasmuigh di, tabhairt faoi phróiseas na pleanála teanga – is iad sin Limistéir Pleanála Teanga Ghaeltachta, Bailte Seirbhíse Gaeltachta agus Líonraí Gaeilge. Tá 16 baile aitheanta ag an Roinn Turasóireacht, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán mar Bhailte Seirbhíse Gaeltachta. Bronnfar an stádas sin ar na bailte atá i gceist má ullmhaítear Plean Teanga agus má chuirtear a leithéid i bhfeidhm iontu, le beannacht an Aire Gaeltachta.

Chun tabhairt faoin bpróiseas sin sa chathair, bhunaigh an Chomhairle Cathrach in éineacht le Gaillimh le Gaeilge coiste stiúrtha nua ar a tugadh Coiste Stiúrtha Pleanála Teanga, Gaillimh (CSPT Gaillimh – Féach Aguisín A). An aidhm a bhí leis an gCoiste sin ná tacaíocht a chur ar fáil chomh maith le treoir a thabhairt d'ullmhú agus do sheachadadh Plean Teanga do chathair na Gaillimhe (Gaillimh le Gaeilge, 2018).

02 FÍS AGUS MÓRAIDHMEANNA

2.1 AN FHÍS

Is í an fhís atá ag an bPlean Teanga go ndéanfaí freastal níos fearr ar chainteoirí líofa Gaeilge atá ag cur fúthu i nGaillimh nó a thagann go dtí an chathair go rialta ar mhaithe le hobair, seirbhísí nó gnóthaí eile. Tá trí spriocghrúpa éagsúla aitheanta sa phlean mar atá: pobal na Gaeltachta, cainteoirí líofa Gaeilge na cathrach agus foghlaimeoirí Gaeilge na cathrach.

Ina theannta sin, is gá go dtabharfar níos mó tacaíochta don mhórphobal atá bábúil i leith na Gaeilge agus a bhfuil fonn ar chuid mhaith acu níos mó Gaeilge a fhoghlaim agus a chleachtadh. (Caibidil 5 sa Phlean Teanga). Tá sé mar fhís go dtacófar leis na grúpaí sin go léir níos mó Gaeilge a labhairt ionas go gcuirfear le húsáid shóisialta na Gaeilge sa chathair ionas go mbeidh sí ina heiseamláir do Bhailte Seirbhíse Gaeltachta eile.

2.2 MÓR-AIDHMEANNA

2.2.1 FREASTAL AR CHAINTEOIRÍ LÍOFA GAEILGE NA CATHRACH

Go ndéanfaí freastal níos fearr ar phobal na Gaeilge sa chathair féin, na daoine sin a labhraíonn an teanga go rialta lena gclann, ina gcuid oibre nó in imeachtaí sóisialta agus eile. (Bhí go leor daoine den tuairim gur ghá lárionad Gaeilge a bhunú sa chathair, nó spásanna Gaeilge a chur ar fáil chun go bhféadfadh daoine a gcuid Gaeilge a úsáid. Léirigh daoine nach raibh mórán Gaeilge acu agus cainteoirí líofa araon an mhian sin.)

2.2.2 FREASTAL AR PHOBAL NA GAELTACHTA

Mórspríoc eile de chuid an tionscadail ba ea scagadh a dhéanamh ar ról na Gaillimhe mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta do phobal Gaeltachta an chontae. I bhfianaise cháil stairiúil na Gaillimhe ó thaobh na Gaeilge, agus bunaithe ar an taighde a léiríonn an meath ar labhairt na Gaeilge sa Ghaeltacht (Ó Giollagáin et al, 2007; Ó Giollagáin & Charlton, 2015), d'fhéadfadh Gaillimh ról cinniúnach a imirt i dtodhchaí na Gaeltachta.

2.2.3 FREASTAL AR FHOGHLAIMEOIRÍ GAEILGE NA CATHRACH

Tá sé mar mhóraidhm eile freastal ar an dea-thoil fhorleathan atá ag pobal mór na cathrach i leith na Gaeilge mar a léiríonn an taighde, agus ar an mian atá léirithe ag cuid mhaith acu a gcuid féin a dhéanamh den Ghaeilge tríd an bhfoghlaim neamhfhoirmeálta agus fhoirmeálta. (Deir 47% 'go n-aontaíonn siad go láidir' leis an ráiteas go mba chóir go mbeadh níos mó deiseanna ar fáil an Ghaeilge a fhoghlaim sa chathair – Caibidil 5 sa Phlean Teanga)

03 MODHEOLAÍOCHT

Úsáideadh réimse leathan modhanna taighde chun dul i mbun próisis comhairliúcháin leis an bpobal. (Caibidil 5 sa Phlean Teanga). Bhí leibhéal ard rannpháirtíochta ann agus aithníodh go leor deiseanna chun an Ghaeilge a chur chun cinn ar bhealach dearfach i measc an phobail go léir. Léirigh grúpaí agus eagraíochtaí éagsúla antiomantas chun na deiseanna sin a thapú.

3.1 SUIRBHÉ AR LÍNE

D'fhreagair beagnach 1,600 duine an suirbhé ar líne, líon suntasach ard is ea é seo i gcomparáid leis an gnáth ráta freagarthach i suirbhéithe dá leithéid, agus dá bharr sin is féidir muinín a bheith as pé conclúidí a éiríonn as an suirbhé.

Bhí sé beo ar líne ar feadh achar ceithre seachtaine, ón 13 Márta go dtí an 12 Aibreán 2019. Léiríonn torthaí an tsuirbhé gur tógadh sciar suntasach de na faisnéiseoirí (43%) i gContae na Gaillimhe. Tógadh 30% i gcathair na Gaillimhe agus tógadh 13% díobh i nGaeltacht Chonamara. Tá (5%) a tógadh i gceantair Ghaeltachta eile in Éirinn.

Anuas orthu siúd a tógadh i gContae na Gaillimhe, maíonn nach mór an sciar céanna, is é sin (41%) gur tógadh iad in áiteanna eile in Éirinn. Is daoine ón iasacht iad an sciar deiridh de na faisnéiseoirí a chomhlánaigh an suirbhé, is é sin an (10%) atá fanta.

3.2 TAIGHDE AR ÚSÁID TEANGACHA SA TSRÁID

Rinneadh suirbhéireacht ar úsáid teangacha ar shráideanna áirithe i lár chathair na Gaillimhe. Déantar é seo chun beocht shóisialta teangacha a mheas agus bunaíodh an tsuirbhéireacht seo ar mhodheolaíocht taighde atá in úsáid i dTír na mBascach. Rinneadh suirbhéireacht ar 6 lá éagsúla ach as níos mó ná 1,600 comhrá a taifeadadh ní raibh ach 0.55% acu i nGaeilge.

Beifear ag súil go ndéanfar dul chun cinn sna torthaí sin chun an bhearna idir minicíocht úsáide an daonáirimh (6.35%) agus minicíocht úsáide sa tsráid (0.55%) a dhúnadh (féach 5.2 sa Phlean Teanga). Níor leor na hacmhainní a bhí ar fáil chun suirbhéireacht chuimsitheach a dhéanamh agus mar sin moltar an mhodheolaíocht sin a fhorbairt tuilleadh sula leagfaí amach sprioc chinnte.

3.3 AGALLAIMH AGUS GRÚPAÍ FÓCAIS

Reáchtáladh 27 agallamh agus 31 grúpa fócais le réimse leathan gnólachtaí sa chathair. Bhí 145 rannpháirtí ó 84 eagraíocht páirteach iontu mar chuid de phróiseas inar cruthaíodh bonnlíne eolais cuimsitheach mar thúsphointe don Phlean Gaeilge do chathair na Gaillimhe. (Caibidil 6 go dtí 10 sa Phlean).

Cuireadh 13 grúpa fócais le chéile mar chuid de shraith ní ba leithne de ghrúpaí fócais a rinneadh sa Harbour Hotel, Gaillimh, thar chúig lá i Mí Feabhra agus Mí an Mhárta 2019. Reáchtáladh na grúpaí seo de réir téamaí: scátheagraíochtaí; eagraíochtaí beaga agus meánmhéide (SMEs); fáilteachas agus turasóireacht; dlí; airgeadas; na meáin chumarsáide agus teicneolaíocht. Pléitear grúpaí fócais a reáchtáladh le lucht ealaíon agus siamsaíochta i gCaibidil 8 sa phlean. Cuireadh san áireamh gnólachtaí a fheidhmíonn go gníomhach trí Ghaeilge sa chathair – a bhfuil cainteoirí líofa ar an bhfoireann acu agus a dhéanann iarracht shonrach í a chur chun cinn mar theanga chumarsáide le custaiméirí.

Fuarthas aiseolas ó bhuaiteoirí Ghradam Sheosaimh Uí Ógartaigh, agus uathu siúd a bhfuil suim acu sa Ghradam; bailíodh eolas chomh maith maidir le tuairimí ó roinnt mhaith gnólachtaí nach mbíonn páirteach i gcomórtas an Ghradaim. Reáchtáladh grúpaí fócais freisin d’earnálacha na meán is na teicneolaíochta.

Cuireadh agallamh ar Phríomhfheidhmeannach na Comhairle Cathrach, Brendan McGrath, agus reáchtáladh grúpaí fócais le comhairleoirí tofa. Tionóladh dhá chruinniú poiblí agus rinneadh cur i láthair faoin bPlean Teanga ag ollchruinniú de Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe. Chomh maith leis sin, cuireadh fáilte roimh an bpobal aighneachtaí a sheoladh chuig an meitheal taighde.

Rinneadh agallamh le hUachtarán na hOllscoile, An tOllamh Ciarán Ó hÓgartaigh agus fuarthas eolas ó Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe/Mhaigh Eo agus Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe/Ros Comáin. Cuireadh agallaimh ar phríomhoidí agus ar mhúinteoirí agus lorgaíodh tuairimí na ndaltaí i leith na Gaeilge.

Rinneadh agallaimh le hionadaithe ó Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte agus le teiripeoirí urlabhra agus rinneadh taighde le tuismitheoirí a bhíonn ag lorg seirbhísí sláinte i nGaeilge dá bpáistí. Cuireadh agallaimh aonair ar dhaoine eile a ghlacann ról lárnach in eagraíochtaí Gaeilge sa chathair agus sna healaíona i nGaillimh trí eagraíochtaí agus ghníomhaíochtaí éagsúla agus sa mhullach air sin, rinneadh teagmháil leis na Pobail Chreidimh.

Rinneadh agallaimh le hionadaithe ón nGarda Síochána agus rinneadh scagadh ar an bhfreastal a dhéantar ar an nGaeilge sna cúirteanna.

04 NA PRÍOMHTHORTHAÍ

Baineadh úsáid as suirbhé cainníochtúil ar líne chun tuairimí an tsampla a mhúscailt i dtaobh úsáid na Gaeilge sa chathair agus an chaoi a bhféadfaí an úsáid sin a mhéadú:

- D'aontaigh beagnach 80%¹ gur mhaith leo níos mó Gaeilge a úsáid gach lá.
- Bhí breis agus 60% den tuairim go raibh an Ghaeltacht tábhachtach don Ghaeilge i nGaillimh agus d'esaontaigh 66% go láidir leis an ráiteas gur cur amú ama an Ghaeilge a chur chun cinn sa chathair.
- Léiríodh tacaíocht (49%) don chomharthaíocht dhátéangach agus
- D'esaontaigh sciar suntasach (45%) leis an ráiteas 'B'fhearr tacú leis an nGaeilge sa Ghaeltacht ná sa chathair.'

Cuireadh ceithre cheist oscailte sa suirbhé agus tugtar anseo achoimre de na príomhthéamaí a tháinig chun solais. Mhol go leor daoine gur chóir:

- Lárionad Cultúrtha Gaeilge a bhunú sa chathair nó Spásanna Gaeilge a chur ar fáil.
- Suaitheantas nua a fhorbairt ar bhonn náisiúnta chun cainteoirí Gaeilge a aithint.
- Moladh imeachtaí Gaeilge – cinn a bheadh oiriúnach do chainteoirí líofa agus cinn a d'fhreastalódh ar dhaoine a raibh cumas níos ísle acu.
- Gur cheart níos mó cúrsaí nó ábhair trí mheán na Gaeilge a bheith á dtairiscint ag Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.
- Moladh an Ghaeilge a bheith feiceálach sa chathair, ar chomharthaíocht agus mar sin de, chun an dátheangachas a chur abhaile ar dhaoine.
- Tacú le líonraí Gaeilge sa chathair.
- Ciorcail Chomhrá Gaeilge a fhorbairt.
- Tuilleadh ranganna Gaeilge a reáchtáil.
- An tseirbhís iompair go Gaeltacht Chonamara a fheabhsú.

Cuireadh ceist chomh maith ar na freagróirí, faoi choincheap an Bhaile Seirbhíse Gaeltachta. Léirigh:

- 31% nár thuig siad an coincheap sin nó go raibh siad éiginnte faoi. Bhí daoine ar son tuilleadh seirbhísí dátheangacha a ndéanfaí poiblíocht orthu, go háirithe tacaíocht do thuismitheoirí a bhí ag tógáil clainne le Gaeilge.

¹ c.60% ar mhaith leo **go mór** níos mó Gaeilge a labhairt agus c.20% eile ar mhaith leo sin a dhéanamh.

Sa Phlean Teanga, déantar anailís chomh maith ar an taighde allamuigh agus cuirtear i láthair faoi chúig théama éagsúla é:

- (1) OIDEACHAS, (CAIBIDIL 6 SA PHLEAN TEANGA)
- (2) GNÓ AGUS TEICNEOLAÍOCHT, (CAIBIDIL 7 SA PHLEAN TEANGA)
- (3) POBAL AGUS CULTÚR, (CAIBIDIL 8 SA PHLEAN TEANGA)
- (4) TUISMITHEOIRÍ AGUS ÓIGE (CAIBIDIL 9 SA PHLEAN TEANGA), AGUS
- (5) AN SAOL POIBLÍ. (CAIBIDIL 10 SA PHLEAN TEANGA)

---

(1) OIDEACHAS

Moltaí

1. Mhol Uachtarán Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, Ciarán Ó hÓgartaigh ceangal níos treise le Gaelscoileanna na cathrach agus tuilleadh tacaíochta don Ghaeilge ar an gcampas. Mhol sé Coiste Straitéiseach don Ghaeilge a bhunú in Ollscoil na hÉireann, Gaillimh mar aon le páirtnéireachtaí straitéiseacha chun freastal na hOllscoile ar mhic léinn agus ar bhaill foirne Ghaeilge agus Ghaeltachta a fheabhsú - le Gaillimh le Gaeilge / Conradh na Gaeilge, Galway Bay FM etc., mar shampla.
2. Moladh Oifigeach Gaeilge lánaimseartha in ITGM.
3. Dar leis na scoileanna lán-Ghaeilge tá sé tábhachtach seirbhísí an stáit a sholáthar i nGaeilge agus imeachtaí sóisialta trí Ghaeilge a bheith ar siúl lasmuigh den seomra ranga chun tacú le cumas teanga na ndaltaí. (Maidir leis an mBord Oideachais agus Oiliúna, tá cur chun cinn na Gaeilge ar cheann dá chroí-aidhmeanna agus tá ocht gcoláistí lán-Ghaeilge faoina chúram i gCo. na Gaillimhe (Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe-Ros Comáin, 2017: 10)
4. Moladh go dtabharfaí lascainí nó pointí breise Ardeistiméireacht do dhaoine ón nGaeltacht le freastal ar chúrsa teiripe saothair, fisiteiripe srl. Dúradh gur dócha go gcuideodh an seimeastar nua Gaeltachta a bheadh le déanamh ag mic léinn na Gaeilge in OÉ Gaillimh le cumas teanga agus le feasacht faoin bpleanáil teanga.
5. Meabhraíodh gur gá do na heagraíochtaí poiblí oibriú i bpáirt le coistí pleanála teanga chun bealaí a aimsiú le cur le feasacht an phobail ar sheirbhísí Gaeilge.
6. Moladh ranganna neamhfhoirmeálta Gaeilge a chur ar fáil atá dírithe ar shainspéiseanna nó gairmeacha agus spás fisiciúil don Ghaeilge sa chathair, i bhfoirm caifé, mar shampla.
7. Moladh go bhfuil sé rithábachtach na ranganna Gaeilge a bhíonn ar fáil do thuismitheoirí sa scoil a bheith leanúnach agus solúbtha.

8. Moladh acmhainní sonracha Gaeilge dírithe ar pháistí idirnáisiúnta a bheith ar fáil.
9. Moladh cur chuige ar leith i leith scoileanna Béarla ar mhaithe leis an nGaeilge a shní isteach ina gcuid oibre siúd freisin.
10. Moladh go n-eagródh Cumann na bhFiann tuilleadh gníomhaíochtaí spóirt le gasúir scoile.
11. Moladh fógraíocht cheart a dhéanamh ar son na seirbhísí atá ann cheana féin cosúil le ranganna Gaeilge, clubanna óige, agus drámaí Gaeilge.
12. Moladh sainranganna Gaeilge do thuismitheoirí a bhfuil a gcuid gasúr ag gabháil den oideachas trí Ghaeilge seachas ranganna Gaeilge ginearálta.
13. Dúradh go raibh an tumoideachas an-tábhachtach d'fhoghlaim na Gaeilge.
14. Tá an-deis i nGaillimh leithéidí 'Comedy Club' na Gaeilge a reáchtáil ar bhealach dílis don teanga.
15. Moladh go mbeadh taispeántais lán-Ghaeilge ar fáil in áiteanna/institiúidí cosúil le Músaem na Cathrach sa chaoi go mbeadh na spásanna sin oscailte do na gasúir i nGaelscoileanna.

---

(2) GNÓ AGUS TEICNEOLAÍOCHT

Moltaí

1. Moladh ranganna neamhfhoirmeálta Gaeilge a chur ar fáil atá dírithe ar shainspéiseanna nó gairmeacha.
2. Spás fisiciúil don Ghaeilge sa chathair, i bhfoirm caifé, mar shampla.
3. Moladh go bhfuil níos mó comharthaíochta ag teastáil a léireodh láithreach na Gaeilge i nGaillimh, sna gnólachtaí féin agus sna spásanna poiblí. Bhí an-mheas ag rannpháirtithe ar Píoc Suas Mé, an tsraith leabhrán a scaipeann Gaillimh le Gaeilge ar fud na cathrach.
4. Moladh tuilleadh ócáidí Gaeilge don lucht gnó a eagrú go háirithe tar éis uaireanta oibre.
5. Tugadh go leor tacaíochta do shuaitheantas chun go bhféadfadh cainteoirí Gaeilge aithne a chur ar a chéile sa spás gnó.

---

(3) POBAL AGUS CULTÚR

Moltaí

1. Moladh go bhfuil tuilleadh tacaíochta d'aisteoirí agus do scriptscríbhneoirí Gaeilge de dhíth.
2. Moladh gurbh fhiú an drámaíocht Ghaeilge a fhorbairt sna scoileanna agus féile ealaíon Gaeilge a réachtáil.
3. Moladh gur cheart 'caifé cultúrtha' a chruthú ina leagfaí béim ar an nasc idir an Ghaeilge agus na healaíona.
4. Moladh go bhfuil gá le tuilleadh ócáidí a chruthú d'aoisghrúpaí éagsúla a chuirfeadh labhairt na Gaeilge chun cinn agus suaitheantas do chainteoirí Gaeilge chomh maith.
5. Cuireadh béim ar fhiúntas an tionscadail nua Gaeilge don óige TechSpace agus mhol go ndéanfaí é a fhorbairt.
6. Ó thaobh an spóirt, dúirt Gaeil na Gaillimhe gur mhian leo go ndéanfaí forbairt ar cheanncheathrú agus ar pháirc cheart.
7. Mhol cumann de chuid Chumann Lúthchleas Gael go n-eagrófaí féile peile don óige trí Ghaeilge.
8. Moladh Pop-Up Gaeltacht go minic.

---

(4) TUISMITHEOIRÍ AGUS ÓIGE

4.1 TUISMITHEOIRÍ

Moltaí

1. Cuireadh in iúl go mbíonn ócáidí do theaghlaigh á réachtáil ach an deacracht is mó a aithnítear ná go mbaineann easpa rialtacha leis na hócáidí céanna go minic. An moladh is mó a dhéantar ná go mba cheart go mbeadh struchtúr buan agus foirmeálta ann a d'fhéachfadh chuige go mbeadh ócáidí á réachtáil go rialta agus go mbeadh foireann oilte ann chun an t-iompar teanga a bhainistiú.
2. Moladh sainranganna Gaeilge do thuismitheoirí a bhfuil a gcuid gasúr ag gabháil don oideachas trí Ghaeilge seachas ranganna Gaeilge ginearálta.
3. Fóram pobail don Ghaeilge ag teastáil i gcathair na Gaillimhe leis an gceangal a dhéanamh leis an teanga i measc an phobail.
4. B'fhiú go mór clubanna óige Gaeilge a bhunú sa chathair mar aon le tuilleadh ciorcail chomhrá.
5. Léiríodh na dúshláin agus na deiseanna don Ghaeilge a bhaineann go sonrach le scoileanna ina bhfuil líon ard inimirceach.

6. Moladh go gcuirfí liosta feighlithe linbh le Gaeilge líofa le chéile agus ar fáil.
7. Moltar go mbeadh teagmháil fhoirmeálta idir an dá eagraíocht, (Glór na nGael) agus (Tuismitheoirí na Gaeltachta) i gcás chontae na Gaillimhe go háirithe, ar mhaithe le nasc níos dlúithe a chothú idir teaghlaigh na cathrach agus teaghlaigh na Gaeltachta. Is éard a bheadh i gceist go praiticiúil ná go mbeadh teaghlaigh na cathrach curtha ar an eolas faoi imeachtaí Tuismitheoirí na Gaeltachta agus go ndéanfaí poiblíocht sa Ghaeltacht ar imeachtaí Gaeilge sa chathair freisin.
8. Moladh go mbunófaí ionad buan chun seirbhísí a chur ar fáil do theaghlaigh Ghaeilge na cathrach. Ionad a bheadh ann ina bhféadfadh pobal na Gaeltachta agus pobal na Gaeilge sa chathair teacht le chéile chun freastal ar imeachtaí cultúrtha agus sóisialta in éineacht.
9. B'fhiú go mór clubanna óige Gaeilge a bhunú sa chathair mar aon le tuilleadh ciorcail chomhrá.
10. Bheadh Cúl Campaí trí Ghaeilge gach samhradh an-mhaith do na gasúir.

4.2 AN ÓIGE

Moltaí

1. Comórtais i nGaeilge i gcaiféanna le laghdú nó lascaine mar dhuais don bhuaiteoir/do na buaiteoirí.
2. Áit ar leith do dhaoine óga teacht le chéile chun Gaeilge a labhairt nó/agus a fhoghlaim.
3. Comharthaí a chrochadh ar shráideanna na cathrach ar a mbeadh nathanna cainte agus focail Ghaeilge.
4. Ranganna Gaeilge a chur ar fáil sa chathair.
5. Dioscónna agus ceolchoirmeacha dátheangacha/Gaeilge. Dar leo gur cuid mhór de shaol na ndaoine óga é an ceol.
6. Moladh caifé Gaeilge don chathair agus lascaine 5% do dhaoine a d'ordódh bia i nGaeilge.
7. Ar an meán freisin bhí na daltaí ag easaontú nó ag easaontú go láidir gur 'cur amú ama an Ghaeilge a chur chun cinn i gcathair na Gaillimhe'.
8. B'fhiú go mór Pop-Up Gaeltacht a réachtáil i nGaillimh mar áis do Ghaeilgeoirí teacht le chéile.
9. Chuideodh an drámaíocht trí Ghaeilge go mór le muinín agus saibhreas teanga na ndaltaí.
10. Moladh go leor oibre a dhéanamh leis an teicneolaíocht a chur ar fáil i nGaeilge.
11. Moladh Oifigeach Gaeilge amháin lán-aimseartha a earcú san Ollscoil a bheadh ag plé go sonrach le cur chun cinn na Gaeilge ar an gcampas.

---

(5) **AN SAOL POIBLÍ**

Moltaí

1. D'aontaigh Príomhfheidhmeannach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, Brendan McGrath go bhféadfadh an tOifigeach Gaeilge suirbhé a dhéanamh ar an bhfoireann maidir lena gcumas sa Ghaeilge. Dúirt sé chomh maith go bhféadfadh an tOifigeach iomlán a cuid ama a chaitheamh ar an nGaeilge laistigh den chéad chúpla bliain den Phlean Teanga.
2. Mhol an tUasal McGrath leasuithe a dhéanamh ar struchtúr reatha na gCoistí Straitéiseacha Beartais.
3. Chuir sé in iúl nach bhfuil eolas ar an nGaeilge éigeantach chun post a fháil sa Chomhairle seachas i gcás an Oifigigh Ghaeilge. Ba ghá leasú a dhéanamh ar an mbeartas náisiúnta a cheapann an Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil chun é sin a athrú, a dúirt sé. Mar sin is féidir leis an gComhairle oiliúint a chur ar an bhfoireann, faoi réir ag acmhainní breise. Ba ghá don Phríomhfheidhmeannach é sin a aontú sa bhuiséad agus go nglacfadh na comhairleoirí tofa leis.
4. Moladh chomh maith spás Gaeilge a chur ar fáil sa Leabharlann Phoiblí nua atá le tógáil sa chathair go luath agus go dtacódh an Oifig Fiontair Áitiúil i nGaillimh le gnólachtaí atá ag iarraidh an Ghaeilge a úsáid.
5. Mhol an tUasal McGrath go mbeadh comhoibriú idir Oifigeach Turasóireachta na Comhairle Cathrach agus an Comhordaitheoir Pleanála Teanga chun an Ghaeilge a chur chun cinn. Mhol sé go mbeadh comhoibriú idir an Comhordaitheoir agus Cumann Tráchtála na Gaillimhe agus an tAonad um Chuimsiú Sóisialta chomh maith.
6. Mhol sé go méadófaí an buiséad oiliúna agus go gcuirfí cuid de i leataobh i gcomhair na Gaeilge agus go n-úsáidfí tuilleadh Gaeilge ag cruinnithe na Comhairle.
7. Mhol Comhairleoirí Cathrach na Gaillimhe go mbeadh seirbhís ateangaireachta ar fáil do chruinnithe de chuid na Comhairle agus ranganna Gaeilge do na comhairleoirí agus d'fhoireann na Comhairle. Bhí siad den tuairim gur cheart gradam spóirt do pháistí a bhunú a leagfadh béim ar úsáid na Gaeilge i réimse an spóirt, agus ranganna Gaeilge a chur ar fáil saor in aisce ag amanna éagsúla. Bhíothas den tuairim chomh maith gur cheart fóram inmheánach a bhunú sa Chomhairle Cathrach ina bhféadfaí an Ghaeilge a phlé go rialta leis an Oifigeach Gaeilge. Moladh fóram seachtrach chomh maith a mbeadh grúpaí eile pobail páirteach ann. Dúradh chomh maith nach raibh dóthain spásanna don Ghaeilge ar fáil sa chathair agus nár leor Áras na nGael. Moladh aip a fhorbairt a mbeadh liosta ann de na gnólachtaí uile atá sásta a gcuid gnó a dhéanamh trí Ghaeilge.
8. Mhol teiripeoirí urlabhra de chuid na seirbhísí sláinte go gcruthófaí tástálacha caighdeánaithe don Ghaeilge agus go gcuirfí tuilleadh scoláireachtaí ar fáil do mhic léinn a bhfuil Gaeilge acu chun staidéar a dhéanamh ar an teiripe urlabhra.
9. Moladh go mba cheart an liúntas Gaeltachta a thabhairt ar ais chun a chinntiú go mbeadh dlús ceart Gardaí le Gaeilge lonnaithe sna stáisiúin Ghaeltachta. Ba cheart an measúnú inniúlachta seo a leathnú amach do stáisiúin eile atá i ngiorracht do cheantair Ghaeltachta, stáisiúin ar nós Bhóthar na Trá agus Shráid an Mhuilinn mar shampla

05 BEARTA AN PHLEAN

Ag eascairt as an taighde cuimsitheach a rinneadh ar chumas sa Ghaeilge, ar úsáid na Gaeilge, ar dhearcthaí i leith na Gaeilge chomh maith le moltaí do thodhchaí na Gaeilge sa chathair, cuireadh bearta éagsúla i láthair sa Phlean Teanga. Luadh ranganna Gaeilge agus ciorcail chomhrá go rialta, a bheadh dírithe ar leibhéil éagsúla chumais. Moladh imeachtaí Gaeilge chomh maith – cinn a bheadh oiriúnach do chainteoirí líofa agus cinn a d'fhreastalódh ar dhaoine a raibh cumas níos ísle acu. Moladh go mbeadh níos mó Gaeilge ar na meáin chumarsáide áitiúla, go háirithe an raidió.

Seo a leanas achoimre de na bearta. (Féach mioncolas Aguisín B).

1. Is é an beart is tábhachtaí a mholtar ná Comhordaitheoir Pleanála Teanga lánaimseartha a fhostú chun an Plean Teanga a chomhordú agus a chur i bhfeidhm thar thréimhse seacht mbliana.
2. Moltar Fochoiste Gaeilge a bhunú laistigh de struchtúr nua coistí straitéiseacha beartais de chuid na Comhairle Cathrach.
3. Bhí go leor daoine den tuairim gur gá Lárionad Cultúrtha Gaeilge a bhunú sa chathair; nó spásanna Gaeilge a chur ar fáil chun go bhféadfadh daoine a gcuid Gaeilge a úsáid.
4. Moltar ócáidí sóisialta Gaeilge do chainteoirí líofa agus d'fhoghlaimoirí.
5. Moltar go gcruthófaí aip chun taighde leanúnach a dhéanamh faoi úsáid na Gaeilge ar shráideanna na cathrach agus aip eile nó áis ar líne a thabharfadh eolas faoi sheirbhísí Gaeilge na cathrach.
6. Moltar go gcruthófaí suaitheantas ar bhonn náisiúnta chun cainteoirí Gaeilge a aithint.
7. Go n-ardófaí feasacht an phobail i leith an Phlean Teanga trí chomharthaíocht nua.
8. Beartaítear Oifigeach breise do Ghlór na nGael chun tacú le tuismitheoirí atá ag tógáil clainne le Gaeilge.
9. Moltar Oifigeach Ealaíon Gaeilge a cheapadh.
10. Moltar Ranganna Gaeilge le freastal ar spriocghrúpaí agus grúpaí sainspéise.
11. Trí chomhpháirtíocht nuálach le hOllscoil na hÉireann, Gaillimh moltar go dtacófar le hógchlubanna Gaeilge agus le ciorcail chomhrá agus go gcuirfear clubanna iarscoile Gaeilge ar bun.
12. Moltar Oifigeach Gaeilge lánaimseartha a fhostú in OÉ Gaillimh agus athbhreithniú a dhéanamh ar theagasc agus ar thaighde trí Ghaeilge.
13. Déantar moltaí faoi athchóiriú Áras na nGael agus faoi ionad nua Gaeilge i nGaelscoil Mhic Amhlaigh a bheidh in úsáid ag an nGaelscoil agus ag an bpobal trí chéile.
14. Moltar tástálacha caighdeánaithe Gaeilge don teiripe urlabhra a chruthú agus feachtas eolais do thuismitheoirí a chur ar bun.

06 COIMRIÚ AR AN bPLEAN TEANGA 2020 - 2026

Is éard is aidhm leis an bPlean Teanga ná go ndéanfar treisiú ar úsáid agus ar eolas cumarsáide na Gaeilge mar theanga phobail i gCathair na Gaillimhe ar bhonn incriminteach. Go sonrach, is é mór-aidhm an Phlean ná bearta éagsúla a leagan amach atá praiticiúil, éifeachtach ó thaobh costais de, agus ar féidir iad a bhaint amach laistigh de thréimhse ar leith - bearta a mbeidh de thoradh orthu go ndéanfar úsáid na Gaeilge mar ghnáth-theanga laethúil a chur chun cinn, a chothú agus a mhéadú tuilleadh ionas go bhfíorófar stádas na Gaillimhe mar Chathair Dhátheangach na hÉireann (féach Caibidil 4 sa Phlean Teanga).

Mapa bóthair atá sa phlean atá bunaithe ar chomhairliúchán leathan a thugann léiriú cruinn é ar mhianta mhuintir na Gaillimhe. Is féidir dul chun cinn suntasach a dhéanamh, trí na bearta seo leis na trí fho-ghrúpa a aithnítear sa taighde: cainteoirí líofa na cathrach, muintir na Gaeltachta agus daoine ar mian leo tuilleadh Gaeilge a fhoghlaim (féach Caibidil 4 sa Phlean Teanga). An toradh a bheidh air seo ar fad ná go gcuirfí seirbhísí poiblí, tráchtála agus siamsaíochta ar fáil a rachaidh chun tairbhe do phobal na cathrach agus do na Limistéir Pleanála Teanga Ghaeltachta atá ar leac an dorais.

Cé go bhfuil roinnt beart costas-neodrach leagtha amach sa Phlean, tá sé riachtanach acmhainní breise fadtéarmacha a chinntiú chun tógáil ar dhea-thoil an phobail agus an Plean Teanga a chur i bhfeidhm. Gan dóthain acmhainní a bheith laistiar den Phlean Teanga, ní éireoidh leis na haidhmeanna a chuireann sé roimhe a bhaint amach. Léiríodh go leor dea-thola i leith na Gaeilge le linn an phróisis chomhairliúcháin agus tá baol ann chomh maith go gcuirfear í sin ó mhaith nó go dtiocfaidh soiniciúlacht ina háit má fheictear don phobal nach bhfuiltear i ndáiríre faoi fheidhmiú an Phlean.

Chomh maith leis sin, tá sé léirithe sa Phlean Teanga go mbaineann tábhacht as cuimse le Gaillimh mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta toisc go bhfuil cáil na Gaeilge ar an gcathair le fada an lá agus toisc go bhfuil sí buailte leis an gceantar Gaeltachta is mó agus is láidre sa tír (féach Caibidil 3 sa Phlean Teanga). Mar sin, ba cheart ar a laghad €150,000 a chur ar fáil d'údarás na cathrach in aghaidh na bliana chun Plean Teanga na Gaillimhe a chur i bhfeidhm agus go deimhin, i bhfianaise thábhacht na cathrach ó thaobh na Gaeltachta, is gá don stát tuilleadh acmhainní fós a sholáthar.

I gCaibidil a hAon (An Próiseas Pleanála Teanga), leagtar cúlra agus stair an Phlean Teanga amach. Ar an gcaoi sin, pléitear Acht na Gaeltachta 2012 agus déantar cur síos sonrach ar an mBaile Seirbhíse Gaeltachta mar choincheap. Ina theannta sin, déantar cur síos ar an gcomhpháirtíocht idir Gaillimh le Gaeilge agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar mhaithe leis an stádas mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta a bhaint amach. Ag eascairt as an gcomhpháirtíocht sin a bunaíodh Coiste Stiúrtha Pleanála Teanga, Gaillimh (CSPT Gaillimh). (féach Aguisín A)

Ba iad Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Gaillimh le Gaeilge a choimisiúnaigh Ollscoil na hÉireann Gaillimh chun an taighde a chur i gcrích don tionscadal seo chomh maith leis an bPlean Teanga féin a scríobh.

Spíontar na ceisteanna seo amach níos mine i gCaibidil a Dó den Phlean Teanga (An Cheanneagraíocht) agus i gCaibidil a Trí (Gaillimh mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta). Déantar athbhreithniú ar an litríocht a bhaineann le cur chun cinn na Gaeilge i gCaibidil a Trí chomh maith.

Agus an cúlra mar aon le leagan amach na ceanneagraíochta pléite, téitear i ngleic le fis agus móraidhmeanna an phlean i gCaibidil a Ceathair. Sna caibidlí a leanann sa Phlean Teanga, déantar anailís ar an taighde allamuigh agus cuirtear i láthair faoi chúig théama éagsúla é: (1) oideachas, (2) gnó agus teicneolaíocht, (3) pobal agus cultúr, (4) tuismitheoirí agus óige agus (5) an saol poiblí.

Ó tharla spriocghrúpaí agus páirtithe leasmhara éagsúla a bheith ag teacht faoi fhócas an tionscadail, ní mór modhanna ilchineálacha taighde a úsáid ar féidir leo dul i ngleic leis an éagsúlacht tuairimí i gcomhthéacs na cathrach. Chuige sin, leagtar modheolaíocht an staidéir amach i gCaibidil a Cúig den Phlean Teanga agus léirítear gur próiseas comhairliúcháin leathan agus cuimsitheach a reáchtáil an mheitheal taighde. Baineadh úsáid as suirbhé cainníochtúil ar líne chun tuairimí an tsampla a mhúscailt i dtaobh úsáid na Gaeilge sa chathair agus an chaoi a bhféadfaí an úsáid sin a mhéadú.

Pléitear fearann an oideachais i gCaibidil a Sé agus cuirtear taighde i láthair a rinneadh le bunskoileanna, meánskoileanna agus leis an tríú leibhéal. Cuireadh agallaimh ar phríomhoidí agus ar mhúinteoirí agus lorgaíodh tuairimí na ndaltaí i leith na Gaeilge. Pléitear cúrsaí gnó agus teicneolaíochta i gCaibidil a Seacht. I gCaibidil a hOcht, pléitear grúpaí deonacha, pobail agus sóisialta na cathrach.

Is i gCaibidil a Naoi a phléitear fearann an teaghlaigh agus leagtar an-bhéim ar an óige. Cuireadh agallamh ar chúigear tuismitheoirí féachaint cé na dúshlán a bhíonn le sárú acu agus iad ag tógáil clainne le Gaeilge i gcaithir na Gaillimhe. I gCaibidil a Deich pléitear comhlachtaí poiblí a mbaineann feidhm thábhachtach leo i nGaillimh, go háirithe Comhairle Cathrach na Gaillimhe.

I gCaibidil a hAon Déag, leagtar amach bearta ar leith sa Phlean Teanga a bhaineann leis na téamaí a tháinig chun cinn le linn an taighde. Tá na bearta faoi réir ag acmhainní a bheith ar fáil agus tugtar eolas faoi chúrsaí buiséid i ngach cás. Cé go mbaineann impleachtaí airgeadais le cuid de na bearta, tá roinnt mhaith acu costas-neodrach. Tugtar mion-eolas faoin mbuiséad a shamhlaítear atá ag teastáil chun an Plean Teanga a chur i gcrích i gCaibidil a Dó Dhéag. I gCaibidil a Trí Déag déantar cur síos ar chur chuige i leith na feasachta agus na poiblíochta agus i gCaibidil a Ceathair Déag pléitear córas feidhmithe agus monatóireacht.

07 FEASACHT AGUS POIBLÍOCHT

Beidh gá le feachtas leanúnach feasachta agus poiblíochta chun an pobal a chur ar an eolas faoin bPlean Teanga, faoi dhul chun cinn an Phlean agus faoi bhearta ar leith, mar shampla; moltar go n-eagrófar ócáid seolta, feachtas feasachta sna meáin chumarsáide agus ar na meáin shóisialta, nuachtlitir leictreonach agus ábhar eile. (féach Caibidil 13 sa Phlean Teanga)

08 FEIDHMIÚ AGUS MONATÓIREACHT

Ní raibh treoir shoiléir faoi acmhainní an stáit chun an Plean Teanga seo a chur i bhfeidhm nuair a bhí an taighde á dhéanamh. Is deacair pleanáil nuair nach bhfuiltear soiléir cad iad na hacmhainní a chuirfear ar fáil chun an plean a fheidhmiú. Bíodh sin mar atá, tuigtear gur €100,000 in aghaidh na bliana a thugtar do gach Limistéar Pleanála Teanga chun pleananna teanga dá gcuid féin a chur i bhfeidhm.

Tá sé léirithe cheana i gCaibidil a Trí den Phlean Teanga go mbaineann tábhacht as cuimse le Gaillimh mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta toisc go bhfuil cáil na Gaeilge ar an gcathair le fada an lá agus toisc go bhfuil sí buailte leis an gceantar Gaeltachta is mó agus is láidre sa tír. Mar sin, is gá ar a laghad €150,000 a chur ar fáil d'údaráis na cathrach in aghaidh na bliana chun Plean Teanga na Gaillimhe a chur i bhfeidhm agus go deimhin, i bhfianaise thábhacht na cathrach ó thaobh na Gaeltachta, ba chóir don stát tuilleadh acmhainní fós a sholáthar. Gan dóthain acmhainní a bheith laistiar den Phlean Teanga, ní éireoidh leis na haidhmeanna a chuireann sé roimhe a bhaint amach.

Léiríodh go leor dea-thola i leith na Gaeilge le linn an phróisis chomhairliúcháin agus tá baol ann chomh maith go gcuirfear í sin ó mhaith nó go dtiocfaidh soiniciúlacht ina háit má fheictear don phobal nach bhfuiltear i ndáiríre faoi fheidhmiú an Phlean.

8.1 DIALANN TEANGA

Moltar comhairle Ní Dhúda (2014) a leanúint maidir le Dialann Teanga a úsáid chun monatóireacht leanúnach a dhéanamh ar fheidhmiú na mbeart éagsúil sa Phlean Teanga. Mar sin, bheadh sé innmholta tábla nó scarbhileog ar leith a chruthú i gcomhair gach birt ina ndéanfaí measúnú ar na catagóirí seo a leanas:

- Aidhm: cén aidhm chinnte a bhfuil sé d'aidhm ag an mbeart í a bhaint amach?
- Freagracht: cé air a luíonn an fhreagracht chun an beart a chur i bhfeidhm? Cé hiad na páirtithe leasmhara eile ar ghá dul i gcomhar leo san obair?
- Cur chuige: cad iad na gníomhaíochtaí beachta a dhéanfar chun an aidhm a bhaint amach?

- Athbheithniú: cén cur chuige a d'oibrigh? Cén cur chuige nár éirigh leis? An bhfuil aon mholadh eile le déanamh faoin gcur chuige? Cad é an chéad chéim eile?
- Sprioc: cén toradh atáthar ag iarraidh a bhaint amach? Ba cheart go mbeadh an sprioc sin soiléir agus inmheasta.
- Torthaí: cén rud a tharlaíonn mar thoradh ar an ngníomhaíocht? Meabhraítear a bheith airdeallach faoin difríocht idir torthaí sealadacha agus torthaí buana.

8.2 TUAIRISCIÚ RIALTA

Moladh cheana (Aguisín B, Beart 1) go mbeadh an Comhordaitheoir Pleanála Teanga freagrach don Cheanneagraíocht (Gaillimh le Gaeilge) go ndéanfaidís tuairisciú go míosúil faoin dul chun cinn a rinneadh. Ar mhaithe le soiléireacht, b'fhiú don Chomhordaitheoir na réimsí oibre a phlé go córasach sna tuairiscí sin: oideachas, gnó agus teicneolaíocht, pobal agus cultúr, tuismitheoirí agus óige agus an saol poiblí.

Moltar chomh maith go bhfoilsíodh an Comhordaitheoir tuarascáil phoiblí gach 6 mhí faoi dhul chun cinn an Phlean ar mhaithe leis an mórphobal a choimeád ar an eolas. Ba cheart athbheithniú cuimsitheach a dhéanamh ar dhul chun cinn an Phlean i mBliain 3 agus arís i mBliain 7 agus an t-eolas sin a fhoilsiú freisin.

A AGUISÍN A: CSPT GAILLIMH

An Coiste Stiúrtha Pleanála Teanga, Gaillimh ²	Earnáil
John Mullin, Oifigeach Gaeilge	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Patrick Foley	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Barry O'Sullivan (AltoCloud)	Teicneolaíocht Faisnéise/Ilnáisiúnta
Bernadette Mullarkey	Gaillimh le Gaeilge
Declan Varley	Meáin Chumarsáide
Eithne Verling, Músaem Chathair na Gaillimhe	Ealaíona
Dr. Iognáid Ó Muircheartaigh	Gaillimh le Gaeilge
Dave Hickey	Cumann Tráchtála na Gaillimhe
Brid Ní Chonghóile	Gaillimh le Gaeilge
Gearóidín Hynes	Gaillimh le Gaeilge
Micheál Ó Ceallaigh	Gaillimh le Gaeilge
Gary McMahon	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Pearce Flannery	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Dónal Lyons	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Níall McNelis (Méara)	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Frank Fahy	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Brendan Mc Grath (Príomhfheidhmeannach)	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Cathal Ó Conchúir	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Niall Ó Brolcháin	Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe
Megan Reilly	Uachtarán Chomhaltas na Mac Léinn OÉ Gaillimh
Eibhlín Seoighthe	Leas-Uachtarán/Oifigeach Oideachais Chomhaltas na Mac Léinn, OÉ Gaillimh
	President, GMIT Students' Union
Aaron Burke	Uachtarán Chomhaltas na Mac Léinn ITGM

B

AGUISÍN B: BEARTA AN PHLEAN TEANGA 2020-2026

Tá na bearta éagsúla sa Phlean Teanga, lonnaithe sna cúig réimse a pléadh i gCaibidlí 6-10. Seo a leanas achoimre de na bearta sin go léir. Tugtar mionchuntas orthu ina dhiaidh sin de réir theimpléad na Roinne Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán. Tagraíonn uimhreacha na réimsí sna táblaí d'uimhreacha na gcaibidlí ina bpléitear an taighde (6-10).

Eascraíonn na bearta seo as an gcomhairliúchán leathan poiblí a rinneadh mar chuid den tion-scadal seo. Mar sin, chomh fada agus is féidir, léiríú ar mhianta an phobail i leith na Gaeilge atá sna bearta seo. Níorbh fhéidir linn gach moladh a chur san áireamh ach socraíodh forbairt a dhéanamh ar na moltaí ba choitianta agus bearta a bhunú orthu. Chomh fada agus ab fhéidir, rinneadh iarracht sonraí an bhirt a fhaomhadh leis na heagraíochtaí atá luaite léi.

I roinnt cásanna, dúirt bainistíocht na heagraíochta go mbeidís sásta an ghníomhaíocht a iompar as a cuid acmhainní inmheánacha féin agus tugtar beartas 'costas-neodrach' ar a leithéid de bheart. I gcásanna eile, tá impleachtaí maoinithe nó foirne ag baint leis an mbeart agus mar sin tá sé coinníollach go fóill. Tá bearta dá leithéid san áireamh toisc go n-aontaíonn an eagraíocht leo i bprionsabal ach tuigtear go mbeidh gá le hacmhainní breise a lorg chun iad a chur i bhfeidhm.

UIMHIR	RÉIMSE	TEIDEAL	EAGRAÍOCHT
1	Ginearálta	Comhordaitheoir Pleanála Teanga	Gaillimh le Gaeilge i gcomhpháirtíocht le Comhairle Cathrach na Gaillimhe.
2	An Saol Poiblí	An Ghaeilge agus Coistí Straitéiseacha Beartais Chomhairle Cathrach na Gaillimhe	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
3	Gnó & Teicneolaíocht	Feasacht faoin stádas dátheangach oifigiúil agus an Plean Teanga	Comhairle Cathrach
4	Pobal & Cultúr/ Oideachas/ Tuismitheoirí & Óige	Staidéar féidearthachta a choimisiúnú agus a fhoilsiú don Lárionad Cultúrtha Gaeilge i gcathair na Gaillimhe.	Gaillimh le Gaeilge

5	Pobal & Cultúr/ Tuismitheoirí & Óige	Staidéar féidearthachta faoi athchóiriú Áras na nGael	Conradh na Gaeilge
6	Pobal & Cultúr	Oifigeach breise ag Glór na nGael	Glór na nGael
7	Pobal & Cultúr	Ciorcail chomhrá Ghaeilge a fhorbairt	OÉ Gaillimh, An Tionscnamh Eolais Phobail (CKI) Conradh na Gaeilge
8	Gnó & Teicneolaíocht/	Aipeanna/áiseanna ar líne: (a) Aip taighde - úsáid teangacha sa tsráid (b) Aip/suíomh gréasáin faoi sheirbhísí	Gaillimh le Gaeilge
9	An Saol Poiblí/ Tuismitheoirí & Óige	Tástálacha caighdeánaithe Gaeilge don teiripe urlabhra	FSS, OÉ Gaillimh, Údarás na Gaeltachta
10	An Saol Poiblí/ Tuismitheoirí & Óige	Scoláireachtaí teiripe urlabhra do mhic léinn	FSS, Údarás na Gaeltachta
11	An Saol Poiblí/ Tuismitheoirí & Óige	Feachtas feasachta faoi sheirbhísí leanaí	FSS
12	Pobal & Cultúr	Ranganna Gaeilge le freastal ar spriocghrúpaí agus grúpaí sainspéise.	Conradh na Gaeilge
13	Oideachas	Oifigeach Gaeilge OÉ Gaillimh	OÉ Gaillimh
14	Oideachas	Forbairt teagaisc agus taighde trí Ghaeilge in OÉ Gaillimh	OÉ Gaillimh
15	Oideachas	Modúil trí mheán na Gaeilge in Acadamh na nÓg, Ollscoil na hÉireann Gaillimh	OÉ Gaillimh
16	Oideachas	Scéim chónaitheach Ghaeilge OÉ Gaillimh a fhorbairt	OÉ Gaillimh, Údarás um Ard- Oideachas
17	Oideachas	Coiste Straitéiseach Gaeilge in OÉ Gaillimh	OÉ Gaillimh

18	Gnó & Teicneolaíocht	Feachtas turasóireachta	Comhairle Cathrach na Gaillimhe/Fáilte Éireann
19	Pobal & Cultúr/ Tuismitheoirí & Óige	Forbairt ógclubanna Gaeilge	OÉ Gaillimh, CKI
20	Pobal & Cultúr	Scéim comrádaithe teanga	OÉ Gaillimh, CKI, Conradh na Gaeilge
21	Pobal & Cultúr	Cúrsa scileanna raidió & fuaim	OÉ Gaillimh, Flirt FM
22	Gnó & Teicneolaíocht/ An Saol Poiblí/ Pobal & Cultúr	Suaithantas Gaeilge	Foras na Gaeilge agus Údarás na Gaeltachta
23	Pobal & Cultúr	Oifigeach Ealaíon Gaeilge	An Taibhdhearc (Amharclann Náisiúnta na Gaeilge)
24	Pobal & Cultúr	Plean forbartha do Ghaeil na Gaillimhe	Gaillimh le Gaeilge, CLG, Gaeil na Gaillimhe
25	Gnó & Teicneolaíocht/ Tuismitheoirí & Óige	Gradam Gnó don Óige	Foras na Gaeilge
26	Gnó & Teicneolaíocht/ Tuismitheoirí & Óige	Forbairt TechSpace	Conradh na Gaeilge
27	Gnó & Teicneolaíocht	Ócáidí gnó um thráthnóna	Cumann Tráchtála na Gaillimhe/ Gaillimh le Gaeilge
28	Pobal & Cultúr/ Tuismitheoirí & Óige	Spás Gaeilge sna leabharlanna	Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Na Leabharlanna
29	Pobal & Cultúr/ Tuismitheoirí & Óige	Ionad Gaeilge i nGaelscoil Mhic Amhlaigh	Gaelscoil Mhic Amhlaigh
30	Oideachas	Clubanna iarscoile Gaeilge	OÉ Gaillimh, CKI, Scoileanna

31	Pobal & Cultúr	Imeachtaí sóisialta Gaeilge	Gaillimh le Gaeilge, Leabharlanna, Músaem Cathrach na Gaillimhe
32	Pobal & Cultúr	Acmhainní LADT+ i nGaeilge	FSS, Teach Solais
33	An Saol Poiblí	Feachtas feasachta faoi chearta teanga	Oifig an Choimisinéara Teanga
34	Pobal & Cultúr	Pop-Up Gaeltacht	Gaillimh le Gaeilge
35	An Saol Poiblí	Cumarsáid dhátteangach ó Chomhairle Cathrach na Gaillimhe	Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Oifigeach Gaeilge na Comhairle Cathrach
36	An Saol Poiblí	Suirbhé ar chumas Gaeilge fhoireann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe	Comhairle Cathrach na Gaillimhe

1

BEART 1

BEART:	COMHORDAITHEOIR PLEANÁLA TEANGA
Réimsí:	1, 6-9 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga ³ :	1-15 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Comhordaitheoir Pleanála Teanga Lánaimseartha a cheapadh chun struchtúr a leagan amach, comhordú a dhéanamh agus cur i bhfeidhm Phlean Teanga Chathair na Gaillimhe a bhainistiú agus a chinntiú.
Eolas breise:	Beidh an Comhordaitheoir Pleanála Teanga lonnaithe in oifig Ghaillimh le Gaeilge. Beidh an té a cheapfar freagrach don Cheanneagraíocht, Gaillimh le Gaeilge agus beidh an obair seo á dhéanamh i gcomhpháirtíocht le Comhairle Cathrach na Gaillimhe. Ina theannta sin, beidh tacaíocht agus treoir ar fáil don Chomhordaitheoir Pleanála Teanga ón gCoiste Chomhairleach a bheas comhdhéanta de na baill ó na heagrais eile atá lárnach i bhfeidhmiú an Phlean Teanga. Bheadh an Comhordaitheoir Pleanála Teanga ag obair i bpáirt leis an Oifigeach Gaeilge ⁴ sa Chomhairle Cathrach.
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge. Beidh an obair seo á dhéanamh i gcomhpháirtíocht le Comhairle Cathrach na Gaillimhe.
Páirtithe leasmhara:	Conradh na Gaeilge, Comhairle Contae na Gaillimhe, Údarás na Gaeltachta, An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, Gael-Linn, Foras na Gaeilge, Glór na nGael, Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, An Taibhdhearc (Amharclann Náisiúnta na Gaeilge), Fáilte Éireann srl. agus na heagraíochtaí agus na gnólachtaí luaite leis na bearta éagsúla sa phlean teanga seo.
Saolré:	1-7

3

Féach Aguisín B.

4

Faoi Bhliain 2 den Phlean, beidh an tOifigeach Gaeilge ag plé go lánaimseartha leis an nGaeilge sa Chomhairle Cathrach i.e. ní bheidh dualgais bhreise á leagan orthu.

Costas measta in aghaidh na bliana:	Bliain 1	€42,041
	Bliain 2	€43,378
	Bliain 3	€44,716
	Bliain 4	€46,055
	Bliain 5	€47,392
	Bliain 6	€48,942
	Bliain 7	€50,490
	Earcaíocht	€2,000
	Costais Taistil	€500 x 7 = €3,500
	Costais Reatha & Oifige ⁵ :	€30,000 x 7 = €210,000.
Costas measta iomlán:	€538,514	
Foinsí maoinithe:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.	
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Iarrthóir cáilithe a aimsiú. Réiteach: Poiblíocht leathan trí phróiseas earcaíochta.	
Monatóireacht ar éifeacht:	Tuiriscí míosúla do bhainistíocht na Comhairle agus don Choiste Straitéiseach Beartais. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.	
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuirisc mhíosúil ó Ghailimh le Geailge	

2

BEART 2

BEART:	AN GHAEILGE AGUS COISTÍ STRAITÉISEACHA BEARTAIS CHOMHAIRLE CATHRACH NA GAILLIMHE.
Réimsí:	2 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Stádas níos mó a thabhairt don Ghaeilge laistigh de Choistí Straitéiseacha Beartais na Comhairle. D'fhéadfadh fochoiste nó a leithéid a bheith i gceist.
Eolas breise:	Beidh sé mar chúram ar an bhfochoiste Gaeilge comhairle a chur ar agus tacaíocht a thabhairt don Oifigeach Gaeilge.
Príomhfhreagracht:	Comhairle Cathrach na Gaillimhe.
Páirtithe leasmhara:	Oifigeach Gaeilge, eagraíochtaí Gaeilge agus Gaeltachta.
Saolré:	Ó bhliain 2 ar aghaidh.
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: atheagar a dhéanamh ar na Coistí Straitéiseacha agus treisiú ar ról na Gaeilge iontu. Réiteach: an comhairliúchán cuí a dhéanamh le bainistíocht na Comhairle agus na páirtithe leasmhara cuí.
Monatóireacht ar éifeacht:	Comhairle agus tacaíocht a thabhairt don Oifigeach Gaeilge.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig an Oifigeach Gaeilge.

3

BEART 3

BEART: FEASACHT FAOIN STÁDAS DÁT HEANGACH OIFIGIÚIL AGUS AN PLEAN TEANGA	
Réimsí:	1-36 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	1-15 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Aird a tharraingt agus feasacht teanga a dhíriú ar an Stádas Dát heangach oifigiúil agus ar an stádas mar Chathair Seirbhíse Gaeltachta.
Eolas breise:	Comharthaí a chrochadh ar phríomhbhóithre isteach agus ag stáisiúin bus agus traenach ina dtabharfaí beagán eolais faoin stádas dát heangach oifigiúil agus faoin bPlean Teanga chomh maith le suíomh gréasáin. (Féach: Beart 2)
Príomhfhreagracht:	Comhordaitheoir Pleanála Teanga, Oifigeach Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Iarnród Éireann, Bus Éireann, Bonneagar Iompair Éireann, An Roinn Comhshaoil agus an Rialtas Áitiúil agus Fáilte Éireann.
Saolré:	Le deimhniú.
Costas measta in aghaidh na bliana:	Le deimhniú.
Costas measta iomlán:	Le deimhniú.
Foinsí maoinithe:	Comhairle Cathrach na Gaillimhe, An Roinn Comhshaoil agus an Rialtas Áitiúil, Fáilte Éireann.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Cruineas na Gaeilge ar na comharthaí a dheimhniú. Réiteach: Ní mór aistritheoirí gairmiúla a fhostú sa chás seo. Dúshlán: Tá comharthaíocht san fhearann poiblí ag brath ar cheadúnas/ar aontú ó Réiteach: Iarratas a dhéanamh ar cheadúnas nó aontú a fháil ó Chomhairle Cathrach na Gaillimhe. Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taighde cainníochtúil agus cáilíochtúil ar fheasacht an phobail i leith an phlean a dhéanamh roimh dheireadh a shaolré. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú leis na bainisteoirí cuí sa Chomhairle Cathrach laistigh d'amscála aontaithe.

4

BEART 4

BEART:	STAIDEAR FÉIDEARTHACHTA A CHOIMISIÚNÚ AGUS A FHOILSIÚ DON LÁRIONAD CULTÚRTHA GAEILGE I GCATHAIR NA GAILLIMHE.
Réimsí:	1, 4, 7, 8, 12, 19, 21 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	8-11 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Staidéar féidearthachta a choimisiúnú agus a fhoilsiú chun cás láidir a dhéanamh agus bunús a leagan síos d'fhorbairt Lárionad Cultúrtha Gaeilge i gcathair na Gaillimhe.
Eolas breise:	Beidh tionchar ag an Lárionad ar shaol eacnamaíocht, sóisialta agus cultúrtha na cathrach agus ar na LPTanna agus na Líonraí Gaeilge timpeall na cathrach. Beidh an Ghaeilge i gcoilár na forbartha agus leagfar béim ar chur chun cinn na teanga sa bhforbairt. Maidir leis sin, bainfear leas as na LPTanna in aice na cathrach agus as na Líonraí atá gar don chathair.
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge
Páirtithe leasmhara:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Cumann Tráchtála na Gaillimhe, Ollscoil na hÉireann Gaillimh, ITGM, Údarás na Gaeltachta, Fáilte Éireann mar aon leis na páirtithe leasmhara sonraíthe sa Togra Forbartha, Gaillimh - Croilár an Chultúir Ghaelaigh Cheiltigh a foilsíodh samhradh 1995.
Saolré:	2021: Aimsiú maoinithe don Staidéar agus eagrú an phróisis tairisceana. 2022: De thoradh ar thairiscintí a lorgófar go hoscailte, tosófar an obair ar an staidéar.
Costas measta in aghaidh na bliana:	€50,000
Costas measta iomlán:	€50,000
Foinsí maoinithe:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, Fáilte Éireann, Údarás na Gaeltachta, Ollscoil na hÉireann Gaillimh, ITGM mar aon leis na páirtithe leasmhara sa Togra Forbartha, Gaillimh - Croilár an Chultúir Ghaelaigh Cheiltigh a foilsíodh samhradh 1995.
Dúshlán & réitigh:	Ní mheastar go mbeidh aon dúshlán mór ag baint leis an mbeart seo.
Monatóireacht ar éifeacht:	Beidh éifeacht an bhirt seo le feiceáil sa Staidéar Féidearthachta críochnaithe.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Iarrfar ar an taighdeoir/ar na taighdeoirí tuairiscí rialta a thabhairt do Ghailimh le Gaeilge ar an dul chun cinn.

5

BEART 5

BEART:	STAIÉAR FÉIDEARTHACHTA FAOI ATHCHÓIRIÚ ÁRAS NA nGAEL
Réimsí:	5, 7, 8, 12 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	1, 9, 10, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Plean forbartha a réiteach i leith Áras na nGael le go ndéanfaidh sé freastal níos fearr ar phobal na Gaeilge.
Eolas breise:	Staidéar féidearthachta cuimsitheach ar athchóiriú Áras na nGael, Sráid Doiminic, Gaillimh le roghanna forbartha don fhoirgneamh a aithint.
Príomhfhreagracht:	Conradh na Gaeilge, Comhairle Cathrach na Gaillimhe.
Páirtithe leasmhara:	Eagraíochtaí Gaeilge agus Gaeltachta.
Saolré:	Bliain 2.
Costas measta in aghaidh na bliana:	Le cinntiú.
Costas measta iomlán:	€60,000
Foinsí maoinithe:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.
Dúshlán & réitigh:	Próiseas comhairliúcháin a reáchtáil Dul i gcomhar ar bhealach chomh leathan agus is féidir leis na páirtithe leasmhara.
Monatóireacht ar éifeacht:	Dréachtphlean a chur faoi bhráid an phobail faoin sprioc-am.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig Coiste Gnó Chonradh na Gaeilge agus chuig Comhairle Cathrach na Gaillimhe.

6

BEART 6

BEART:	OIFIGEACH BREISE AG GLÓR NA nGAEL
Réimsí:	6 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	7, 8, 9 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	<p>Oifigeach breise a cheapadh i nGlór na nGael a dhéanfadh cúram de na Bailte Seirbhíse Gaeltachta agus de na Líonraí Gaeilge i gConnachta. Oifigeach breise a cheapadh i nGlór na nGael a dhéanfadh cúram de na Bailte Seirbhíse Gaeltachta agus de na Líonraí Gaeilge i gConnachta.</p> <p>(1) Córas tacaíochta agus clár imeachtaí a fhorbairt do theaghlaigh atá ag tógáil a gclann le Gaeilge sna Bailte Seirbhíse Gaeltachta agus sna Líonraí Gaeilge i gConnachta.</p> <p>(2) Comhairle a chur ar fáil do na tuismitheoirí sin agus stocaireacht a dhéanamh ar a son.</p> <p>(3) Imeachtaí Gaeilge a eagrú do na líonraí éagsúla sa limistéar.</p> <p>(4) Comhoibriú le Tuismitheoirí na Gaeltachta chun eolas a mhalartú faoi imeachtaí Gaeilge do theaghlaigh a reachtaítear sa Ghaeltacht agus lasmuigh di.</p> <p>(5) Liosta Feighlithe Linbh le Gaeilge líofa a chur le chéile agus a sholáthar.</p>
Eolas breise:	Comhordú a dhéanamh ar na líonraí de theaghlaigh Ghaeilge i gConnachta. Beidh ar an té a cheapfar imeachtaí teaghlaigh a eagrú chomh maith le comhairle a chur ar fáil.
Príomhfhreagracht:	Glór na nGael.
Páirtithe leasmhara:	Foras na Gaeilge, Glór Teaghlaigh na Gaillimhe, Tuismitheoirí na Gaeltachta.
Saolré:	Bliain 2-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	€48,411
Costas measta iomlán:	€290,466
Foinsí maoinithe:	Foras na Gaeilge.

<p>Dúshlán féideartha & réitigh:</p>	<p>Dúshlán: stocaireacht éifeachtach a dhéanamh ar Fhoras na Gaeilge chun an maoiniú cuí a chur ar fáil. Réiteach: an fhianaise a chuirtear i láthair sa tuarascáil seo a chur ar a shúile d’Fhoras na Gaeilge sa chaoi is go bhfaighfí spleachadh ar chuid de na dúshlán a bhaineann le páistí a thógáil le Gaeilge chomh maith leis na tacaíochtaí a theastaíonn chuige sin.</p>
<p>Monatóireacht ar éifeacht:</p>	<p>An post a bheith cruthaithe.</p>
<p>Monatóireacht ar fheidhmiú:</p>	<p>Tuairiscí rialta chuig bainistíocht Ghlór na nGael agus chuig Gaillimh le Gaeilge.</p>

7

BEART 7

BEART:	CIORCAIL CHOMHRÁ GAEILGE A FHORBAIRT
Réimsí:	7, 8, 12 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	8, 9, 10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Éascaitheoirí a chur ar fáil chun tacú le lucht freastail na gciorcail chomhrá i nGaillimh.
Eolas breise:	Mic léinn de chuid an chlár ALIVE in OÉ Gaillimh a spreagadh agus a chumasú le feidhmiú mar éascaitheoirí do chiorcail chomhrá na Gaillimhe. Bronnfaidh an Ollscoil teastas ALIVE don obair dheonach ar na mic léinn sin. https://www.studentvolunteer.ie/nuigalway
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge
Páirtithe leasmhara:	Community Knowledge Initiative (CKI) in OÉ Gaillimh agus Conradh na Gaeilge.
Saolré:	Bliain 2-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Mic léinn chumasacha a aimsiú a bhfuil an caighdeán cuí Gaeilge acu. Réiteach: An pobal a spreagadh le freastal ar na ciorcail chomhrá. Margaíocht leathan a dhéanamh ar an scéim le mic léinn na Gaeilge san Ollscoil agus leis an bpobal faoi pháirt a ghlacadh sna ciorcail. Dúshlán: Grinnfhiosrúchán An Gharda Síochána. Réiteach: Éascaíonn an Ollscoil é seo.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taifead a choimeád ar líon na mac léinn a ghlacann páirt, agus ar líon na ndaoine a fhreastalaíonn ar na ciorcail. Córas monatóireachta CKI a leanúint. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú le CKI agus le Conradh na Gaeilge.

BEART 8

BEART: AIPEANNA/ÁISEANNA AR LÍNE	
Réimsí:	1, 8 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	6-9, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Dhá áis a chur ar fáil d'úsáideoirí i réimse na Gaeilge: (a) Aip taighde (b) Aip/Áis ar líne: treoir do Ghaeilgeoirí i gCathair na Gaillimhe - seirbhísí, acmhainní, ócáidí
Eolas breise:	(a) An aip taighde: Tá an aip seo dírithe ar mhodheolaíocht na suirbhéireachta a d'fhorbair Altuna agus Basurto (2013) i dTír na mBascach. Chuirfeadh sí modh taifeadta ar fáil do shuirbhéirí sa ghort ionas taighde leanúnach a dhéanamh ar úsáid teangacha ar shráideanna na Gaillimhe. Glacadh mar thúsphointe do dhearadh an chórais seo an cur síos bunúsach a dhéantar ar an aip i Mír 2.2.2 de lámhleabhar an tsuirbhé (Altuna & Basurto, 2013: 60-61). (b) Aip/Áis ar líne: treoir do Ghaeilgeoirí i gCathair na Gaillimhe - seirbhísí, acmhainní, ócáidí: Chuirfeadh an áis seo eolas ar fáil maidir leis an saol trí Ghaeilge i gcathair na Gaillimhe - áiseanna, acmhainní, seirbhísí agus ócáidí. Bheadh úsáideoirí in ann a n-iontrálacha féin a chur isteach. Ar an mbealach sin choimeádfaí an t-eolas cothrom le dáta. Bheadh monatóireacht, cothabháil agus modhnóireacht ag teastáil óna leithéid seo d'áis.
Príomhfhreagacht:	Gaillimh le Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge, Cumann Tráchtála, eagraíochtaí Gaeilge agus Gaeltachta.
Saolré:	Bliain 1-7: aip taighde Bliain 2-7: aip seirbhísí srl.

Costas measta in aghaidh na bliana:	<p>(a) An aip taighde:</p> <p>(i) Costas forbartha - c. €5,000 (Bliain 1 amháin)</p> <p>(ii) Costais ar líne .i. óstáil €50-80 an mhí</p> <p>(iii) Monatóireacht agus cothabháil - costas-neodrach ag brath ar acmhainní foirne</p> <p>(iv) Traenáil sa mhodheolaíocht - €300 sa bhliain</p> <p>(b) Aip/Áis ar líne: treoir do Ghaeilgeoirí i gCathair na Gaillimhe - seirbhísí, acmhainní, ócáidí:</p> <p>(i) Costas forbartha - c. €5,000 (Bliain 1 amháin)</p> <p>(ii) Costais ar líne .i. óstáil €50-80 an mhí</p> <p>(iii) Modhnóireacht agus cothabháil - costas-neodrach ag brath ar acmhainní foirne.</p>
Costas measta iomlán:	<p>a) An aip taighde: €11,300</p> <p>(b) Aip/Áis ar líne: €9,200</p>
Foinsí maoinithe:	Gaillimh le Gaeilge, An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Cairde Ghaillimh le Gaeilge i gcomhar le Cumann Tráchtála na Gaillimhe.
Dúshlán & réitigh:	<p>(a) An aip taighde</p> <p>Dúshlán: Meastachán cruinn a fháil ar na costais forbartha.</p> <p>Réiteach: i gcás na haipse taighde, tá cuid den bhonneagar tógtha cheana féin agus is féidir tógáil ais sin ar chostas níos ísle.</p> <p>(b) Aip/Áis ar líne: treoir do Ghaeilgeoirí i gCathair na Gaillimhe - seirbhísí, acmhainní, eachtraí.</p> <p>Dúshlán: costas ró-ard</p> <p>Réiteach: tógáil ar Eolaire Ghaillimh le Gaeilge; suíomh in oiriúint do ghutháin a fhorbairt in ionad aipe.</p>
Monatóireacht ar éifeacht:	An dá aip a bheith ar fáil laistigh de na sprioc-amanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig Gaillimh le Gaeilge.

9

BEART 9

BEART:	TÁSTÁLACHA CAIGHDEÁNAITHE GAEILGE A FHORBAIRT DON TEIRIPE URLABHRA
Réimsí:	8, 9, 10 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 7, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Post taighde trí bliana a fhógairt chun go bhféadfaí an taighde cuí a dhéanamh ar mhaithe le tástálacha caighdeánaithe Gaeilge a fhorbairt i réimse na teiripe urlabhra, go mór mhór chun freastal ar na riachtanais éagsúla atá ag páistí réamhscoile.
Eolas breise:	Beidh an obair seo roinnte ina trí chuid: <ol style="list-style-type: none"> 1. Taighde 2. Cead cóipchirt le lorg i gcásanna áirithe 3. Obair aistriúcháin
Príomhfhreagracht:	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Páirtithe leasmhara:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, Glór na nGael Tuismitheoirí na Gaeltachta, Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.
Saolré:	Bliain 2, 3, 4
Costas measta in aghaidh na bliana:	€61,097 i bhfoirm tuarastail in aghaidh na bliana agus beidh €50,000 eile ag teastáil, thar an tréimhse 3 bliana, don obair riaracháin, aistriúcháin agus chóipchirt.
Costas measta iomlán:	€233,291
Foinsí maoinithe:	FSS
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: duine cuí agus oilte le Gaeilge a cheapadh chun tabhairt faoin obair seo. Réiteach: deis a chur ar fáil do dhuine de na teiripeoirí urlabhra reatha chun díriú isteach ar an obair thaighde ar feadh achair trí bliana.
Monatóireacht ar éifeacht:	Na tástálacha a bheith deartha agus ar fáil laistigh den sprioc-am.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig Ceannasaí Seirbhísí Gaeilge FSS agus chuig Gaillimh le Gaeilge.

Moltar coiste a bhunú laistigh d'Ollscoil na hÉireann, Gaillimh chun comhordú a dhéanamh ar Bhearta 10 agus 11. Beidh an coiste comhdhéanta de shaineolaithe san Ollscoil a bhfuil cur amach acu ar na castachtaí a bhaineann leis an teiripe urlabhra i gcás mionphobail.

10 BEART 10

BEART:	SCOLÁIREACHT TEIRIPE URLABHRA DO MHIC LÉINN
Réimsí:	8, 9, 10 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	7, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Scoláireachtaí chun daoine le Gaeilge a mhealladh chun BSc sa Teiripe Urlabhra agus Teanga a dhéanamh in Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.
Eolas breise:	Oiliúint a chur ar mhic léinn, a bhfuil Gaeilge acu, maidir leis na dea-chleachtais a bhaineann le sealbhú teangacha i gcás páistí óga atá ag maireachtáil i gcomhthéacs dátheangach.
Príomhfhreagracht:	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Páirtithe leasmhara:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, Údarás na Gaeltachta, Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.
Saolré:	7 mbliana
Costas measta in aghaidh na bliana:	€4,000 x 1 scoláireacht
Costas measta iomlán:	€12,000
Foinsí maoinithe:	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, Údarás na Gaeltachta
Dúshlán féideartha & réitigh:	<p>Dúshlán:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Spéis a mhúscailt agus rannpháirtíocht a chothú sna scoláireachtaí. (2) Cuireann Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, i gcomhar le hÚdarás na Gaeltachta, scoláireachtaí trí bliana ar fáil cheana féin mar chuid de scéim ghinearálta chun daoine le Gaeilge a mhealladh isteach san earnáil sláinte. Tá na scoláireachtaí sin ar fáil do mhic léinn leighis agus altranais chomh maith le mic léinn a thugann faoin gcógaseolaíocht, faoin bhfisiteiripe agus faoin teiripe urlabhra. <p>Réiteach:</p> <ol style="list-style-type: none"> (3) Poiblíocht éifeachtach a dhéanamh ar na scoláireachtaí sna meánscoileanna Gaeltachta chomh maith leis na hiar-bhunscoileanna lán-Ghaeilge sa chathair. (4) Moltar go leanfaí leis an scéim ghinearálta seo le linn shaolré iomlán an phlean. Anuas air sin, moltar go mbeadh scoláireacht amháin, ar a laghad, curtha ar leataobh don teiripe urlabhra gach uile bhliain.

Monatóireacht ar éifeacht:	Na scoláireachtaí a bheith á dtairiscint.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig Ceannasaí Seirbhísí Gaeilge FSS agus chuig Gaillimh le Gaeilge.

11

BEART 11

BEART:	FEACHTAS FEASACHTA FAOI SHEIRBHÍSÍ LEANAÍ
Réimsí:	6, 9, 10, 11 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 7, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Feachtas feasachta a reáchtáil ina ndéanfar poiblíocht ar na seirbhísí uile a chuireann Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte ar fáil do theaghlaigh.
Eolas breise:	<p>(1) Ceardlanna réamhbhreithe i nGaeilge a reáchtáil.</p> <p>(2) Pacáiste máithreachais a bheith ar fáil i nGaeilge, áit ar cheart buntáistí an dátheangachais a chur ar a súile do thuismitheoirí. (Bróisiúr dá leithéid ag Glór na nGael cheana féin).</p> <p>(3) Ba cheart eolas riachtanach faoi shnáthaidí, agus a leithéid sin, a chur ar fáil sa phacáiste máithreachais freisin.</p> <p>(4) Eolas a sholáthar faoi na seirbhísí teiripe urlabhra a chuirtear ar fáil i nGaeilge chomh maith leis na seirbhísí leighis a chuireann dochtúirí, altraí, fiacloirí ar fáil.</p>
Príomhfhreagracht:	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Páirtithe leasmhara:	Tuismitheoirí na Gaeltachta, Glór na nGael.
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Buiséad aistriúcháin Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Costas measta iomlán:	Buiséad aistriúcháin Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Foinsí maoinithe:	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Dúshlán féideartha & réitigh:	<p>Dúshlán: Pacáiste/bileog tharraingteach a réiteach. Seachadadh éifeachtach na mbileog agus na bpacáistí ar mhaithe le haird an phobail a mhúscailt.</p> <p>Réiteach: Dearthóirí proifisiúnta agus comhairle mhargaíochta a lorg.</p>
Monatóireacht ar éifeacht:	Na bileoga / an pacáiste a bheith cruthaithe agus ar fáil go héasca.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig Ceannasaí Seirbhísí Gaeilge FSS agus chuig Gaillimh le Gaeilge.

12 BEART 12

BEART:	RANGANNA GAEILGE LE FREASTAL AR SPRIOCGHRÚPAÍ AGUS GRÚPAÍ SAINSPÉISE
Réimsí:	1, 7, 8, 12 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	9, 10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Ranganna Gaeilge a chur ar fáil don phobal. Múinteoir lánaimseartha a fhostú chun ranganna neamhhoirmeálta comhrá Gaeilge a chur ar fáil ar fud na cathrach. Beidh táille íseal i gceist le freastal orthu.
Eolas breise:	Cuirfear na ranganna seo ar fáil i ngnólachtaí agus i scoileanna srl. sa chathair ag amanna solúbtha.
Príomhfhreagracht:	Conradh na Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Glór na nGael, Gaillimh le Gaeilge.
Saolré:	Bliain 2-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Tuarastal bunaithe ar phointe 1 na Roinne Oideachais agus Scileanna: Bliain 1 - €36,318 Bliain 2 - €37,804 Bliain 3 - €39,501 Bliain 4 - €41,367 Bliain 5 - €42,684 Bliain 6 - €44,162 Spás oifige, trealamh srl.: c. €30,000 sa bhliain.
Costas measta iomlán:	Iomlán tuarastail (€241,836) + Iomlán spáis (€180,000) = €421,836
Foinsí maoinithe:	Foras na Gaeilge.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Teacht ar mhúinteoir cáilithe cuí. Réiteach: Margaíocht leathan a dhéanamh ar an bpróiseas earcaíochta. Dúshlán: Comhordú amchlár an mhúinteora. Réiteach: Tacaíocht riaracháin chuí a chur ar fáil laistigh d'acmhainní foirne.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taifead a choimeád ar líon na ndaoine a fheastalaíonn ar na ranganna. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig Gaillimh le Gaeilge.

13 MEASURE 13

BEART:	OIFIGEACH GAEILGE OÉ GAILLIMH
Réimsí:	8, 13-17 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 7, 8 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Oifigeach lánaimseartha Gaeilge a cheapadh in Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.
Eolas breise:	Beidh an duine seo freagrach as cur chun cinn na Gaeilge ar an gcampas, i measc na mac léinn agus na foirne.
Príomhfhreagracht:	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge, Conradh na Gaeilge, Aontas na Mac Léinn, Gaelscoileanna na cathrach agus scoileanna Gaeltachta, Údarás na Gaeltachta.
Saolré:	3-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	(Grád 5) Bliain 1 €50,805 Bliain 2 €52,972 Bliain 3 €55,234 Bliain 4 €56,968 Bliain 5 €58,760 Bliain 6 €60,527 Bliain 7 €68,834
Costas measta iomlán:	Tuarastal bliana x 7 = €404,100
Foinsí maoinithe:	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh agus an tÚdarás um Ardoideachais?
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: earcaíocht - an duine cúí a aimsiú Réiteach: margaíocht chuí ar an bhfolúntas trí chórais fógraíochta na hOllscoile.
Monatóireacht ar éifeacht:	Plean oibre a aontú agus a chur i bhfeidhm.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta do Rúnaí na hOllscoile.

14 BEART 14

BEART:	FORBAIRT TEAGASC AGUS TAIGHDE TRÍ GHAEILGE IN OÉ GAILLIMH
Réimsí:	14 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 7, 8 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Cur le líon na modúl/na n-ábhar in OÉ Gaillimh a bhíonn á dteagasc trí Ghaeilge. Taighde trí mheán na Gaeilge san Ollscoil a threisiú.
Eolas breise:	<p>Staidéar straitéiseach a dhéanamh ar na féidearthachtaí a bhaineann leis na réimsí seo a leanas in OÉ Gaillimh:</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) Teagasc trí mheán na Gaeilge (2) Acmhainní breise do theagasc na Gaeilge féin (3) Taighde trí mheán na Gaeilge <p>Tá sé i gceist go ndéanfar staidéar ar an soláthar reatha, ar na deiseanna forbartha agus ar na dúshláin a bhaineann leo.</p>
Príomhfhreagracht:	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge, Mic léinn OÉ Gaillimh, Gaelscoileanna na cathrach, scoileanna Gaeltachta.
Saolré:	Bliain 2.
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán féideartha & réitigh:	<p>Dúshlán: an obair a dhéanamh laistigh de theorainn ama agus ar ardchaighdeán.</p> <p>Réiteach: duine cáilithe a chur i mbun oibre.</p>
Monatóireacht ar éifeacht:	An tuairisc a chur ar fáil.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairisciú chuig an mbainisteoir líne.

15 BEART 15

BEART:	MODÚIL TRÍ MHEÁN NA GAELIGE IN ACADAMH NA NÓG, OLLSCOIL NA HÉIREANN GAILLIMH.
Réimsí:	8, 15 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	9 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Cur leis an tairiscint Ghaeilge i gcás na gcúrsaí a chuireann Acadamh na nÓg, OÉ Gaillimh.
Eolas breise:	Táthar ag súil le modúil sa Chumarsáid agus sa Teicneolaíocht Faisnéise a dhearadh agus a chur ar fáil.
Príomhfhreagracht:	Foireann OÉ Gaillimh.
Páirtithe leasmhara:	Acadamh na nÓg, OÉ, Gaillimh; Oifigeach Gaeilge, OÉ Gaillimhe.
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshláin féideartha & réitigh:	Ní shamhlaítear aon dúshláin mhóra leis an mbeart seo.
Monatóireacht ar éifeacht:	Monatóireacht a dhéanamh ar líon na rannpháirtithe.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig Stiúrthóir Acadamh na nÓg.

16 BEART 16

BEART:	SCÉIM CHÓNAITHEACH GHAELGE OÉ GAILLIMH A FHORBAIRT
Réimsí:	16 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 7, 8 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Scoláireachtaí iomaíocha a sholáthar do Scéim Chónaitheach Ghaeilge OÉ Gaillimh.
Eolas breise:	Cuirfear scoláireachtaí iomaíocha ar fáil do mhic léinn ar chainteoirí líofa Gaeilge iad chun cur fúthu i lóistín Gaeilge OÉ Gaillimh a seoladh ar bhonn píolótach in 2018-19. Beidh mic léinn Ghaeltachta agus cainteoirí líofa eile i dteideal cur isteach ar na scoláireachtaí. Beidh gach scoláireacht ceangailte le dualgais mar ambasadóir teanga chun an ceangal idir an scéim, an Ollscoil agus Gaelscoileanna/ Scoileanna Gaeltachta a chothú. Beidh na mic léinn lonnaithe in áras amháin ar an gcampas.
Príomhfhreagracht:	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge, Oifigeach Gaeilge OÉ Gaillimh, Campus Living, Mic léinn OÉ Gaillimh, scoileanna na cathrach, scoileanna Gaeltachta.
Saolré:	Bliain 3
Costas measta in aghaidh na bliana:	€24,000-€32,000
Costas measta iomlán:	€120,000-€160,000
Foinsí maoinithe:	OÉ Gaillimh, Údarás um Ard-Oideachas.
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: foinsí inmheánacha a aimsiú; foinsí féideartha maoinithe sheachtraigh a aithint. Réiteach: airgead a chur ar leataobh ó bhuiséad na hOllscoile agus foinsí seachtracha a ghiniúint.
Monatóireacht ar éifeacht:	Líon na mac léinn a ghlacann páirt sa scéim.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú idir an tOifigeach Gaeilge agus Campus Living. Tuairisciú do Rúnaí na hOllscoile.

17 BEART 17

BEART:	COISTE STRAITÉISEACH GAEILGE IN OÉ GAILLIMH
Réimsí:	17 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	Níl aon chritéar ann a bhaineann le hollscolaíocht.
Aidhm:	Coiste Straitéiseach don Ghaeilge a bhunú in OÉ Gaillimh.
Eolas breise:	Le cinntiú - reacht nua de chuid OÉ Gaillimh le foilsiú fós.
Príomhfhreagracht:	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge, Oifigeach Gaeilge OÉ Gaillimh, Mic léinn OÉ Gaillimh, Foireann OÉ Gaillimh, Comhaltas na Mac Léinn agus páirtithe leasmhara seachtracha eile araon.
Saolré:	Bliain 1
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: daoine a aimsiú a bhfuil Gaeilge líofa acu agus a bheadh sásta feidhmiú ar an gcoiste. Réiteach: Dul i gcomhar le pobal na hOllscoile agus le heagraíochtaí Gaeilge eile.
Monatóireacht ar éifeacht:	Plean oibre a aontú agus a chur i bhfeidhm.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig Uachtarán na hOllscoile.

18 BEART 18

BEART:	FEACHTAS TURASÓIREACHTA
Réimsí:	4, 18 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	10, 11, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Cur le feasacht turasóirí ar stádas dátheangach na cathrach agus ar an bPlean Teanga.
Eolas breise:	10 gcinn de phainéil ilteangacha (Gaeilge, Béarla agus rogha de theangacha eile) a chrochadh in áiteanna lárnacha sa chathair. Roinnt 'binsí Gaeilge' a chur in áiteanna straitéiseacha i lár na cathrach; troscán sráide a mbeadh sé d'aidhm aige comhráite Gaeilge a spreagadh (Féach freisin Beart 3).
Príomhfhreagracht:	Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Gaillimh le Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Fáilte Éireann.
Saolré:	Le deimhniú.
Costas measta in aghaidh na bliana:	Le deimhniú.
Costas measta iomlán:	Le deimhniú.
Foinsí maoinithe:	Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Fáilte Éireann.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Cruinneas na Gaeilge ar na painéil a dheimhniú agus áiteanna feiliúnacha a aimsiú. Réiteach: ní mór aistritheoirí gairmiúla a fhostú sa chás seo agus dul i gcomhairle le pleanálaithe na cathrach.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taighde cainníochtúil agus cáilíochtúil ar fheasacht an phobail i leith an phlean a dhéanamh roimh dheireadh a shaolré. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú leis na bainisteoirí cuí sa Chomhairle Cathrach agus in Fáilte Éireann laistigh d'amscála aontaithe.

19 BEART 19

BEART:	FORBAIRT ÓGCHLUBANNA GAEILGE
Réimsí:	6, 8, 19 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	6, 8, 9, 10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Cinnirí breise a chur ar fáil do na hógchlubanna atá ag feidhmiú cheana féin sa chathair agus sna ceantair máguaird.
Eolas breise:	Mic léinn de chuid an chlár ALIVE in OÉ Gaillimh a spreagadh agus a chumasú le feidhmiú mar chinnirí ógchlubanna Gaeilge. Bronnfaidh an Ollscoil teastas ALIVE don obair dheonach ar na mic léinn sin: https://www.studentvolunteer.ie/nuigalway
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge
Páirtithe leasmhara:	Community Knowledge Initiative (CKI) in OÉ Gaillimh, Ógras.
Saolré:	Bliain 2-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Mic léinn chumasacha a aimsiú a bhfuil an caighdeán cuí Gaeilge acu. Réiteach: Margaíocht leathan a dhéanamh ar an scéal le mic léinn na Gaeilge san Ollscoil. Dúshlán: Grinnfhiosrúchán An Gharda Síochána. Réiteach: Éascaíonn an Ollscoil é seo.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taifead a choimeád ar líon na mac léinn a ghlacann páirt. Córas monatóireachta CKI a leanúint. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú le CKI agus le hÓgras.

20 BEART 20

BEART:	SCÉIM COMRÁDAITHE TEANGA
Réimsí:	7, 8, 20 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	8, 9, 10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Tógáil ar an scéim de chuid Chonradh na Gaeilge 'Is leor Beirt', foghlaimoirí Gaeilge a chur i dteagmháil lena chéile le tacú leis an bhfoghlaim.
Eolas breise:	Mic léinn de chuid an chlár ALIVE in OÉ Gaillimh a spreagadh agus a chumasú le feidhmiú mar éascaitheoirí do Scéim na gComrádaithe Teanga. Bronnfaidh an Ollscoil teastas ALIVE don obair dheonach ar na mic léinn sin. https://www.studentvolunteer.ie/nuigalway
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Community Knowledge Initiative (CKI) in OÉ Gaillimh agus Conradh na Gaeilge.
Saolré:	Bliain 2-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Mic léinn chumasacha a aimsiú a bhfuil an caighdeán cuí Gaeilge acu. Réiteach: An pobal a spreagadh le cur isteach ar an Scéim. Margaíocht leathan a dhéanamh ar an scéim le mic léinn na Gaeilge san Ollscoil agus leis an bpobal faoi pháirt a ghlacadh sa Scéim. Dúshlán: Grinnfhiosrúchán An Gharda Síochána. Réiteach: Éascaíonn an Ollscoil é seo.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taifead a choimeád ar líon na mac léinn a ghlacann páirt, agus ar líon na ndaoine a chláraíonn leis an scéim. Córas monatóireachta CKI a leanúint. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú le CKI agus le Conradh na Gaeilge.

21

BEART 21

BEART:	CÚRSA SCILEANNA RAIDIÓ AGUS FUAIME
Réimsí:	1, 7, 8, 21 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	8, 9, 10, 12 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Go gcuirfeadh OÉ Gaillimh cúrsa cumarsáide ar fáil do dhaltáí idirbhliana i gcomhar leis an stáisiún pobail agus campais Flirt FM.
Eolas breise:	Chuirfeadh sé le líon na ndaltaí scoile a bhfuil scileanna raidió agus fuaime i nGaeilge acu, bídís lonnaithe sa chathair nó sa Ghaeltacht. Bheifí ag súil go spreagfaí na daltaí leis an gcéim ainmnithe Cumarsáid agus Gaeilge a dhéanamh in OÉ Gaillimh agus cláir Ghaeilge a dhéanamh do Flirt FM. D'fhéadfaidís cláir raidió Gaeilge a dhéanamh ar stáisiúin eile freisin ar nós Galway Bay FM nó RTÉ Raidió na Gaeltachta.
Príomhfhreagracht:	Aonad na Cumarsáide, Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Flirt FM agus meánscoileanna na cathrach agus an chontae. Tá daltaí Gaeltachta san áireamh anseo, agus daltaí a bhfuil Gaeilge mhaith acu i scoileanna eile.
Saolré:	Bliain 2-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Daltaí a mhealladh le tabhairt faoin gcúrsa. Réiteach: Margaíocht leathan a dhéanamh leis na scoileanna.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taifead a choimeád ar líon na ndaltaí a ghlacann páirt. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú le Flirt FM agus le scoileanna.

22 BEART 22

BEART:	SUAITHEANTAS GAEILGE
Réimsí:	6, 7, 8, 22 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	9-12, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Suaitheantais a chur ar fáil do chainteoirí Gaeilge ionas go n-aithneoidís a chéile agus go spreagfar níos mó comhráite Gaeilge.
Eolas breise:	Tá pobal na Gaeilge scartha amach ar fud na cathrach agus is deacair do chainteoirí Gaeilge cainteoirí eile a aithint. Cuirfidh a leithéid de chóras leigheas ar an deacracht sin, agus beidh sé ina uirlis chun na gréasáin shóisialta sin a chothú agus a neartú.
Príomhfhreagracht:	Foras na Gaeilge agus Údarás na Gaeltachta.
Páirtithe leasmhara:	Bailte Seirbhíse Gaeltachta, LPT'S, Gnólachtaí na cathrach, Foras na Gaeilge ('Gnó Means Business'), OÉ Gaillimh, Gaillimh le Gaeilge, Comhairle Cathrach na Gaillimhe, FSS.
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	€2,000 i mBliain 1 (na suaitheantais féin) €200 - i mBlianta 2-7 €1000 - Poiblíocht agus Fógraíocht, Bliain 1-7
Costas measta iomlán:	€10,200
Foinsí maoinithe:	Foras na Gaeilge agus Údarás na Gaeltachta.
Dúshlán & réitigh:	<p>Dúshlán: Go nglacfaidh gnólachtaí srl úinéireacht ar an tionscnamh, an suaitheantas a bheith mar pholasaí inmheánach ag na gnólachtaí féin.</p> <p>Réiteach: Feachtas náisiúnta láidir sna Bailte Seirbhíse Gaeltachta agus LPT'S uile atá ag teastáil, seachas suaitheantais éagsúla in áiteanna éagsúla. Ba chóir scéim phiolótach a bheith ann ar dtús in eagraíochtaí nó in áiteanna áirithe.</p> <p>Dúshlán: Suaitheantas a chruthú atá nua-aimseartha agus furasta le húsáid. Athraíonn daoine éadaí agus cailtear an suaitheantas; Bíonn gnólachtaí áirithe i gcoinne níos mó ná suaitheantas amháin a bheith á chaitheamh ag bail foirne.</p> <p>Réiteach: Feachtas láidir poiblíochta.</p>
Monatóireacht ar éifeacht:	An suaitheantas a bheith cruthaithe agus in úsáid. Comhlachtaí ag déanamh féinmheasúnaithe agus d'fhéadfaí measúnú a dhéanamh ar bhonn rúnsiopadóireachta.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí chuig Gaillimh le Gaeilge faoi dhul chun cinn na scéime.

23

BEART 23

BEART:	OIFIGEACH EALAÍON GAEILGE	
Réimsí:	23 (Féach Aguisín B)	
Critéir phleanála teanga:	9, 10 (Féach Aguisín D)	
Aidhm:	Go bhfostófaí Oifigeach Ealaíon Gaeilge a bheadh freagrach as forbairt na n-ealaíon Gaeilge sa chathair.	
Eolas breise:	Chuirfeadh an tOifigeach seo na healaíona Gaeilge chun cinn sa chathair agus dhéanfaidh siad comhordú agus poiblíocht ar imeachtaí éagsúla.	
Príomhfhreagracht:	Le dearbhú	
Páirtithe leasmhara:	GIAF, Gaillimh 2020, An Taibhdhearc (Amharclann Náisiúnta na Gaeilge), Ionad Ealaíon na Gaillimhe, OÉ Gaillimh, compántais drámaíochta, Comhairle Cathrach na Gaillimhe, An Chomhairle Ealaíon, Údarás na Gaeltachta. (Ealaín na Gaeltachta)	
Saolré:	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana:	Bliain 1	€42,041
	Bliain 2	€43,378
	Bliain 3	€44,716
	Bliain 4	€46,055
	Bliain 5	€47,392
	Bliain 6	€48,942
	Bliain 7	€50,490
	Earcaíocht	€2,000
	Costais Taistil	€500 x 7 = €3,500
	Costais Reatha & Oifige:	€30,000 x 7 = €210,000
Costas measta iomlán:	€538,514	
Foinsí maoinithe:	Le dearbhú.	
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Maoiniú a aimsiú agus an eagraíocht a mbeadh an tOifigeach Ealaíon Gaeilge lonnaithe inti a dheimhniú. Réiteach: Stocaireacht agus plé a dhéanamh leis na páirtithe leasmhara.	
Monatóireacht ar éifeacht:	An tOifigeach a bheith ceaptha.	
Monatóireacht ar fheidhmiú:	An tOifigeach ag tuairisciú go rialta don eagraíocht a bhfuil siad lonnaithe inti.	

24

BEART 24

BEART:	PLEAN FORBARTHA DO GHAEIL NA GAILLIMHE
Réimsí:	7, 8, 24 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	2, 8, 9, 10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Plean a ullmhú do chlub CLG Gaeil na Gaillimhe le clubtheach agus páirc imeartha a chinntiú.
Eolas breise:	Oibreoidh Gaillimh le Gaeilge le coiste an chlub CLG Gaeil na Gaillimhe chun plean fadtéarmach a ullmhú maidir leis an mbonneagar cuí a chur ar fáil don chlub sa chaoi is go mbeidh sé in ann baile buan a bheith aige agus foirne faoi aois a fhorbairt.
Príomhfhreagracht:	Gaeil na Gaillimhe.
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge, CLG
Saolré:	Faoi bhliain 3
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	
Dúshlán & réitigh:	Is é an dúshlán is mó a bheas roimh an mbeart seo, suíomh a aithint don chlub taobh istigh den chathair. Ba cheart go ndéanfadh coiste an chlub go leor taighde ar an ábhar seo agus Gaillimh le Gaeilge ina t(h)aca don obair sin, go háirithe in aon phlé atá le déanamh leis an gComhairle Cathrach.
Monatóireacht ar éifeacht:	Beidh éifeacht leis an mbeart má éiríonn leis na páirtithe leasmhara an plean a sholáthar taobh istigh den sprioc-am.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí chuig Gaillimh le Gaeilge ar dhul chun cinn na hoibre.

25

BEART 25

BEART:	GRADAM GNÓ DON ÓIGE.
Réimsí:	1, 6, 7, 8, 25 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	5-9, 11 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Gradam Óige a chur ar fáil do dhaltáí bunscoile chun plean gnó a fhorbairt.
Eolas breise:	Beidh an Plean Gnó i nGaeilge agus d'fhéadfadh sé a bheith bainteach le cur chun cinn na Gaeilge (cé nach mbeidh sé teoranta dó sin).
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge
Páirtithe leasmhara:	Údarás na Gaeltachta, Cumann Tráchtála na Gaillimhe, Foras na Gaeilge, Bailte Seirbhíse Gaeltachta agus na LPT uile, scoileanna, Cumann Tráchtála Sóisearach.
Saolré:	Bliain 3-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach ag brath ar acmhainní foirne.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach ag brath ar acmhainní foirne.
Foinsí maoinithe:	Foras na Gaeilge agus Údarás na Gaeltachta.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Gradam nua a bhunú Réiteach: é seo a thosú mar chatagóir de Chlár na gComhlachtaí Údarás na Gaeltachta agus Junior Entrepreneurship Project.
Monatóireacht ar éifeacht:	An gradam a bhunú laistigh den sprioc-am.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí chuig Gaillimh le Gaeilge, Údarás na Gaeilge agus Foras na Gaeilge.

26 BEART 26

BEART:	FORBAIRT TECHSPACE
Réimsí:	6, 8, 26 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	8, 9, 10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Chun spreagadh agus deiseanna breise a thabhairt do dhaoine óga a bheith cruthaitheach ag baint úsáide as an teicneolaíocht trí mheán na Gaeilge.
Eolas breise:	Tá an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán ag cur maoiniú ar fáil do chlár TechSpace ó 2015. Is ceart an maoiniú sin a dheimhniú i gcomhair thréimhse an phlean sa chaoi is gur féidir inmharthanacht ionad TechSpace i nGaillimh a chinntiú.
Príomhfhreagracht:	Camara Ireland
Páirtithe leasmhara:	Conradh na Gaeilge, an An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	€420,000
Costas measta iomlán:	€2,940,000 thar thréimhse 7 mbliana.
Foinsí maoinithe:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Maoiniú fadtéarmach a chinntiú ó iliomad foinsí. Réiteach: Stocaireacht leis na páirtithe leasmhara uile ag Gaillimh le Gaeilge.
Monatóireacht ar éifeacht:	Maoiniú fadtéarmach a bheith deimhnithe.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Cumarsáid rialta idir Gaillimh le Gaeilge agus Camara Ireland.

27 BEART 27

BEART:	ÓCÁIDÍ GNÓ UM THRÁTHNÓNA
Réimsí:	1, 7, 8, 27 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	9-12 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Deis a thabhairt do chainteoirí Gaeilge agus dóibh siúd nach bhfuil mórán Gaeilge acu a gcuid Gaeilge a úsáid i gcomhthéacs gnó agus cairde agus teagmhálaithe gnó a dhéanamh.
Eolas breise:	D'fhéadfaí iad a reáchtáil ar an mbealach a ndéantar Business After Hours agus an Lón Gnó faoi láthair.
Príomhfhreagracht:	Cumann Tráchtála na Gaillimhe.
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge, gnólachtaí na cathrach,
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Scátheagraíochtaí, gnólachtaí na cathrach.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: Leanúnachas a dheimhniú. Réiteach: teagmháil rialta idir Gaillimh le Gaeilge agus Cumann Tráchtála na Gaillimhe.
Monatóireacht ar éifeacht:	Reáchtáil rialta na n-ócáidí.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Taifead ar líon na n-ócáidí agus na rannpháirtithe.

28 BEART 28

BEART:	SPÁS GAEILGE SNA LEABHARLANNA
Réimsí:	1, 7, 8, 28, 31 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 7-10, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Spás fisiciúil d'imeachtaí Gaeilge a chruthú do leabharlanna poiblí na cathrach agus ócáid a reáchtáil ann. Tá sé seo á mholadh agus leabharlann nua na cathrach á forbairt.
Eolas breise:	Ócáidí (scéalaíochta srl.) a reáchtáil i nGaeilge do chainteoirí líofa na teanga agus d'fhoghlaimoirí araon. Bheadh na himeachtaí do chainteoirí líofa feiliúnach do phobal na Gaeltachta chomh maith.
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge, Leabharlannaí an Chontae.
Páirtithe leasmhara:	Leabharlanna na cathrach, Scoileanna, Conradh na Gaeilge, Glór na nGael.
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	€2,000 (10 n-ócáid @ €200 an ceann)
Costas measta iomlán:	€14,000
Foinsí maoinithe:	Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Comhairle Chontae na Gaillimhe, Foras na Gaeilge.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: An spás fisiciúil a aimsiú agus a chur ar fáil. Cainteoirí / Éascaitheoirí feiliúnacha a aimsiú. Réiteach: Dul i gcomhar leis na leabharlanna agus le heagraíochtaí Gaeilge agus pobail.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taifead a choimeád ar an líon freastail. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú leis na leabharlanna poiblí.

BEART:	IONAD GAEILGE I NGAELSCOIL MHC AMHLAIGH
Réimsí:	7, 8, 29, 31 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	5-10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Ionad Gaeilge a thógáil ar shuíomh Ghaelscoil Mhic Amhlaigh a bheidh in úsáid ag an nGaelscoil agus ag an bpobal trí chéile.
Eolas breise:	Go gclúdóidh an An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán 70% den chostas iomlán a bhainfidh le hionad nua Gaeilge Áras Mhic Amhlaigh a thógáil ar shuíomh reatha na Gaelscoile (€1.2 mhilliún).
Príomhfhreagracht:	Gaelscoil Mhic Amhlaigh
Páirtithe leasmhara:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, an Comhordaitheoir Pleanála Teanga.
Saolré:	Osclaíodh na tairiscintí sa scoil 24 Meitheamh 2019 agus bhíothas ag súil go dtosófaí an obair thógála le linn an tsamhraidh 2019 sa chaoi is go bhféadfaí an t-ionad a bheith in úsáid faoi Mheán Fómhair 2020.
Costas measta in aghaidh na bliana:	Ní bhaineann.
Costas measta iomlán:	€840,000 i dtreo chostais tógála ó thús an tsamhraidh 2019 - deireadh an tsamhraidh 2020.
Foinsí maoinithe:	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán; tionscnaimh phobail.
Dúshlán & réitigh:	Murar féidir leis an scoil fuilleach an chostais a fháil leis an tógáil a thabhairt chun críche go mb'fhéidir gurbh éigean dóibh tionscnaimh phobail a thosú leis an gcostas a ghlanadh.
Monatóireacht ar éifeacht:	Tuairiscí rialta chuig Bord Bainistíochta na scoile agus chuig an An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Taifead rialta ar an dul chun cinn agus ar an úsáid a bhaineann an pobal as an acmhainn.

30 BEART 30

BEART:	CLUBANNA IARSCOILE GAEILGE
Réimsí:	1, 8, 30 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	6-10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Éascaitheoirí a chur ar fáil chun clubanna iarscoile a reáchtáil.
Eolas breise:	<p>Beidh Gaelscoileanna agus scoileanna Béarla i gceist anseo, ach beidh cur chuige éagsúil i gceist. I nGaelscoileanna – reáchtálfar clubanna obair bhaile a chuimseofaí na hábhair go léir. Díreofar ar obair bhaile Ghaeilge amháin sna scoileanna Béarla ach cuirfear réimse gníomhaíochtaí sóisialta ar siúl trí Ghaeilge chomh maith. Spreagfar mic léinn de chuid an chlár ALIVE in OÉ Gaillimh le feidhmiú mar éascaitheoirí na gclubanna seo.</p> <p>Bronnfaidh an Ollscoil teastas ALIVE don obair dheonach ar na mic léinn sin: https://www.studentvolunteer.ie/nuigalway</p>
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Community Knowledge Initiative (CKI) in OÉ Gaillimh agus bunscoileanna uile na cathrach.
Saolré:	Bliain 2-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán & réitigh:	<p>Dúshlán: Mic léinn chumasacha a aimsiú a bhfuil an caighdeán cuí Gaeilge acu. Réiteach: Margaíocht leathan a dhéanamh ar an scéim le mic léinn na Gaeilge san Ollscoil.</p> <p>Dúshlán: Comhordú a dhéanamh ar an scéim leis na scoileanna. Réiteach: Úsáidfear an scéim 'ALIVE Leaders' le duine cumasach a aimsiú le tabhairt faoin gcomhordú (Mic léinn a bhfuil taithí acu ar obair mar seo cheana féin.)</p> <p>Dúshlán: Grinnfhiosrúchán An Gharda Síochána. Réiteach: Éascaíonn an Ollscoil é seo.</p>

Monatóireacht ar éifeacht:	<p>Taifead a choimeád ar líon na mac léinn a ghlacann páirt, agus ar líon na scoileanna a ghlacann páirt.</p> <p>Córas monatóireachta CKI a leanúint.</p> <p>Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.</p>
Monatóireacht ar fheidhmiú:	<p>Comhoibriú le CKI agus le scoileanna.</p>

31

BEART 31

BEART:	IMEACHTAÍ SÓISIALTA GAEILGE
Réimsí:	1, 7, 8, 28, 31, 34 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 7-10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Imeachtaí rialta Gaeilge a reáchtáil i Músaem na Gaillimhe agus i leabharlanna na cathrach chun deiseanna sóisialta neamhfhoirmeálta a thabhairt do Ghaeilgeoirí agus dóibh siúd ar bheagán Gaeilge an Ghaeilge a úsáid.
Eolas breise:	Imeachtaí sóisialta de shaghasanna éagsúla, m.sh: cócaireacht, ceardlanna, fiadhúlra srl. do dhaoine fásta a reáchtáil. Freastalóidh na himeachtaí seo ar chainteoirí líofa Gaeilge sa chathair agus sa Ghaeltacht.
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Músaem na Cathrach, Leabharlanna na Cathrach.
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	€2,000 - 10 n-ócáid @ €200 an ceann.
Costas measta iomlán:	€14,000
Foinsí maoinithe:	Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Comhairle Contae na Gaillimhe, Foras na Gaeilge, An Chomhairle Oidhreachta.
Dúshlán & réitigh:	Cainteoirí cáilithe ó thaobh na Gaeilge agus ó thaobh an ábhair a aimsiú. Dul i gcomhairle le heagraíochtaí pobail Gaeilge agus Gaeltachta.
Monatóireacht ar éifeacht:	Taifead a choimeád ar an líon freastail. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Comhoibriú leis na leabharlanna poiblí agus le Músaem na Cathrach.

32 BEART 32

BEART:	ACMHAINNÍ LADT+ I NGAÉILGE
Réimsí:	7, 8, 32 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 7, 8 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Ábhar agus bileoga eolais a bhaineann leis an bpobal LADT+, agus atá ábhartha don phobal céanna, a chur ar fáil i nGaeilge.
Eolas breise:	Obair aistriúcháin ar ábhar atá ar fáil cheana féin a bheadh i gceist.
Príomhfhreagracht:	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Páirtithe leasmhara:	Teach Solais.
Saolré:	Bliain 2-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Buiséad aistriúcháin Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Costas measta iomlán:	Buiséad aistriúcháin Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Foinsí maoinithe:	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: bileoga tarraingteacha a réiteach. Seachadadh éifeachtach na mbileog. Réiteach: Dearthóir proifisiúnta.
Monatóireacht ar éifeacht:	Na bileoga a bheith cruthaithe agus a bheith ar fáil go héasca.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairisc chuig Ceannasaí Seirbhísí Gaeilge FSS agus chuig Oifigeach Gaeilge FSS.

33

BEART 33

BEART:	FEACTAS FEASACHTA FAOI CHEARTA TEANGA
Réimsí:	9, 10, 33 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Cur le feachtas an phobail ar chearta teanga agus ar sheirbhísí poiblí Gaeilge.
Eolas breise:	Cuirfidh Oifig an Choimisinéara Teanga feachtas feasachta ar bun chun aird an phobail a tharraingt ar na cearta teanga atá acu agus len iad a spreagadh chun iad a úsáid. Cuirfear béim ar leith ar Ghaillimh agus a stádas mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta mar chuid den fheachtas.
Príomhfhreagracht:	Oifig an Choimisinéara Teanga.
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge, Conradh na Gaeilge, Tuismitheoirí na Gaeltachta, Glór na nGael, FSS, comhlachtaí poiblí eile, údaráis áitiúla.
Saolré:	Bliain 2
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: an t-eolas a chur ar fáil ar bhealach sothuigte. Réiteach: pacáiste tarraingteach eolais a chur ar fáil; úsáid a bhaint as na meáin chumarsáide agus sóisialta.
Monatóireacht ar éifeacht:	Plean oibre a aontú agus a chur i bhfeidhm.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig an gCoimisinéir Teanga.

34

BEART 34

BEART:	POP-UP GAELTACHT
Réimsí:	7, 8, 31, 34 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	8, 9, 10 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Ócáidí rialta Pop-Up Gaeltacht a eagrú i gcathair na Gaillimhe.
Eolas breise:	Teacht le chéile rialta neamhfhoirmeálta a spreagadh i dtithe tábhairne eile do chainteoirí Gaeilge agus do dhaoine ar mhian leo Gaeilge a chleachtadh.
Príomhfhreagracht:	Gaillimh le Gaeilge.
Páirtithe leasmhara:	Conradh na Gaeilge, grúpa a d'eagraigh Pop-Up Gaeltacht i nGaillimh cheana, grúpaí i gceantair eile.
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán & réitigh:	Dúshlán: an pobal a spreagadh le dóthain ócáidí mar seo a reáchtáil. Réiteach: na meáin shóisialta agus eile a úsáid chun coincheap na Pop-Up Gaeltachta a mheabhrú don phobal.
Monatóireacht ar éifeacht:	Líon sásúil ócáidí (m.sh. uair sa mhí) a bheith á reáchtáil.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Taifead a choimeád ar líon na n-ócáidí agus ar líon na ndaoine a ghlacann páirt. Dialann Teanga chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna.

35 BEART 35

BEART: CUMARSÁID DHÁTTEANGACH Ó CHOMHAIRLE CATHRACH NA GAILLIMHE	
Réimsí:	8, 9, 35 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 12, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Go n-úsáidfídh an Chomhairle Cathrach an oiread céanna Gaeilge ar na cuntais meán sóisialta atá aici i bhfianaise stádas dátheangach oifigiúil na cathrach agus an Phlean Teanga.
Eolas breise:	Cinnteoídh an Chomhairle go mbeidh comhstádas ag an nGaeilge agus ag an mBéarla ar na meáin shóisialta a úsáideann siad chun an pobal a chur ar an eolas faoi ghnóthaí na Comhairle.
Príomhfhreagracht:	Oifigeach Gaeilge na Comhairle Cathrach.
Páirtithe leasmhara:	Gaillimh le Gaeilge.
Saolré:	Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana:	Impleachtaí foirne agus acmhainní luaite ag an gComhairle toisc nach bhfuil duine lánaimseartha ag plé le cumarsáid.
Costas measta iomlán:	Féach thuas.
Foinsí maoinithe:	Comhairle Cathrach na Gaillimhe.
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: an t-ábhar a aistriú in am agus go cruinn. Réiteach: córas a chur i bhfeidhm a éascóidh é sin.
Monatóireacht ar éifeacht:	A chinntiú go mbainfear sprioc 50:50 amach laistigh den chéad bhliain.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig an mbainisteoir líne.

36

BEART 36

BEART: SUIRBHÉ AR CHUMAS GAEILGE FHOIREANN CHOMHAIRLE CATHRACH NA GAILLIMHE.	
Réimsí:	8, 36 (Féach Aguisín B)
Critéir phleanála teanga:	3, 14 (Féach Aguisín D)
Aidhm:	Eolas a bhailiú faoi chumas na foirne sa Ghaeilge chun féachaint le cur le seirbhísí Gaeilge don phobal.
Eolas breise:	Moltaí a dhéanamh faoi atheagar féideartha foirne bunaithe ar thorthaí an tsuirbhé chun cur le seirbhísí Gaeilge don phobal.
Príomhfhreagracht:	Oifigeach Gaeilge na Comhairle Cathrach.
Páirtithe leasmhara:	Comhordaitheoir Pleanála Teanga, eagraíochtaí Gaeilge agus Gaeltachta.
Saolré:	Bliain 1
Costas measta in aghaidh na bliana:	Costas-neodrach.
Costas measta iomlán:	Costas-neodrach.
Foinsí maoinithe:	Ní bhaineann.
Dúshlán féideartha & réitigh:	Dúshlán: na leibhéil éagsúla cumais i measc na foirne a aithint agus a scaradh óna chéile i.e. daoine a bhfuil cumas teoranta iontu agus daoine atá in ann gnó a dhéanamh trí Ghaeilge. Atheagar a dhéanamh ar an bhfoireann chun cur le seirbhísí Gaeilge don phobal. Réiteach: ceistneoir mionsonraithe, beacht a leagan amach. Próiseas comhairliúcháin a chur ar bun sula ndéanfaí atheagar.
Monatóireacht ar éifeacht:	Bunachar sonraí cuimsitheach a chur ar fáil agus próiseas comhairliúcháin a bhunú.
Monatóireacht ar fheidhmiú:	Tuairiscí rialta chuig an mbainisteoir líne.

C

AGUISÍN C: BRISEADH SÍOS AR CHOSTAS NA mBEART

Briseadh síos ar chostas bhearta Phlean Teanga Chathair na Gaillimhe								Costas de réir beartais	
Beart	Sonraí	Bliain 1	Bliain 2	Bliain 3	Bliain 4	Bliain 5	Bliain 6	Bliain 7	
Beart 1	An Dlígeach Pleanála Teanga	42,041	43,378	44,716	46,055	47,392	48,942	50,490	323,014
	Eirclocht	2,000	-	-	-	-	-	-	2,000
	Costais Taistil	500	500	500	500	500	500	500	3,500
	Costais Reatha & Oifige	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	210,000
Beart 2	An Ghaeilge & Coistí Straitéiseacha Beartais na Comhairle	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 3	Féasacht i leith stádas dhátheangach & plean teanga	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 4	Lárionad Cultúrtha Gaeilge	-	50,000	-	-	-	-	-	50,000
	Staidéar Feideartha - Athchóiriú Áras na nGael	-	60,000	-	-	-	-	-	60,000
Beart 6	Gaeilge	45,788	47,123	48,498	49,914	51,373	52,876	54,423	349,995
	Costais Taistil	363	363	363	363	363	363	363	2,541
	Costais Reatha & Oifige	2,641	2,641	2,641	2,641	2,641	2,641	2,641	18,487
Beart 7	Dlígeach Breise ag Glór na nGael	-	48,411	48,411	48,411	48,411	48,411	48,411	290,466
Beart 8	Ciorcail chomhra a fhorbairt	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 9	Aipenna / Aiseanna ar líne: Ais Taighde Ais/Áis ar líne: Treoir do Ghaeilgeoirí i gCathair na Gaillimhe	5,900	900	900	900	900	900	900	11,300
	Tástálacha coighdeánaithe Gaeilge don teiripe urlabhra	5,600	600	600	600	600	600	600	9,200
Beart 10	Scolaireachtaí teiripe urlabhra do mhic léinn	-	111,097	111,097	111,097	-	-	-	533,291
Beart 11	Feachtas feasachta faoi sheirbhísí leanaí	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	28,000
Beart 13	Ranganna Gaeilge	-	36,318	37,804	39,501	41,367	42,884	44,162	241,836
	Spás Oifige & Trealamh	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	180,000
Beart 14	Oifigeach Gaeilge OÉ Gaillimh	50,805	52,972	55,234	56,968	58,760	60,527		335,266
Beart 15	Forbairt treaisc & taighde trí Ghaeilge in OÉ Gaillimh	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 16	Modúil Ghaeilge do dhátaí bunscóile in OÉ Gaillimh	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 17	Forbairt sáchim dhónaitheach Ghaeilge OÉ Gaillimh	-	-	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	160,000
Beart 18	Coiste straitéiseach Gaeilge in OÉ Gaillimh	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 19	Feachtas turasdirachta	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 20	Forbairt ógchlubanna Gaeilge	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 21	Scéim comrádaíthe teanga	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 22	Cúrsa scileanna raidió & fuaim	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 25	Sualtheantas Gaeilge	5,000	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	10,200
Beart 24	Oifigeach Calaíon Gaeilge	42,041	43,378	44,716	46,055	47,392	48,942	50,490	323,014
	Eirclocht	2,000	-	-	-	-	-	-	2,000
	Costais Taistil	500	500	500	500	500	500	500	3,500
	Costas Reatha & Oifige	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	210,000
Beart 25	Plean forbartha do Ghaeil na Gaillimhe	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 26	Gradam díge don ghloí	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 27	Techóipea a fhorbairt	420,000	420,000	420,000	420,000	420,000	420,000	420,000	2,940,000
Beart 28	Ócáidí gnó um thrádhúnas	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 29	Spás Gaeilge sna leabharlanna Ionad Gaeilge i nGaelscoil Mhic Anbhaigh	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	14,000
Beart 30	Clubanna Iarscóile Gaeilge	840,000	-	-	-	-	-	-	840,000
Beart 31	Imeachtaí sóisialta trí Ghaeilge	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	14,000
Beart 33	Acmhainní LAD+ i nGaeilge	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 34	Feachtas feasachta faoi chearta teanga	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 35	Pop-up Gaeilge	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 36	Cumarsáid dhátheangach ó Chomhairle Cathrach	-	-	-	-	-	-	-	-
Beart 37	Srúibh ar chumas Gaeilge foceann na Comhairle	-	-	-	-	-	-	-	-
	Costas in aghaidh na bliana	1,480,374	1,015,214	944,918	952,971	849,607	857,319	865,207	
	Mírchostas iomlán								€ 6,965,610

D

AGUISÍN D: CRITÉIR PHLEANÁLA TEANGA DO BHAILE SEIRBHÍSE GAELTACHTA (ACHT NA GAELTACHTA 2012)

1. Eagraíocht, a measann Foras na Gaeilge í a bheith ionadaitheach don phobal faoi alt 11(3) d'Acht 2012, a bheith ann chun an Plean Teanga a ullmhú agus a chur i ngníomh sa phobal iomchuí.
2. An cion den daonra arb í an Ghaeilge an teanga labhartha atá acu sa phobal iomchuí, ag féachaint do thionchar tosca déimeagrafacha, eacnamaíocha agus sóisialta ar an bpobal iomchuí.
3. Na socrúithe a shonraítear maidir le seirbhísí trí mheán na Gaeilge a sholáthar sa phobal iomchuí.
4. Forálacha Acht 1998 a bheith á n-úsáid, de réir mar is cuí, chun tacú leis an nGaeilge sa phobal iomchuí, ag féachaint go háirithe do mhíreanna (i) agus (j) d'alt 6 den Acht sin.
5. Oideachas bunskoile agus iar-bhunscoile trí mheán na Gaeilge a bheith ar fáil sa phobal iomchuí, de réir bheartas na Roinne Oideachais agus Scileanna, lena n-áirítear sruthanna a bheith ar fáil trí mheán na Gaeilge i scoileanna Béarla agus roinnt ábhar a bheith á múineadh trí Ghaeilge i scoileanna Béarla, de réir mar is cuí.
6. Beartais teanga chuí a bheith ann laistigh den timpeallacht scoile a thacaíonn le húsáid na Gaeilge mar theanga labhartha lasmuigh den chóras oideachais sa phobal iomchuí.
7. Seirbhísí cuí cúraim leanaí, réamhscolaíochta agus tacaíochta teaghlaigh, lena n-áirítear seirbhísí tacaíochta teanga, a bheith ar fáil trí mheán na Gaeilge sa phobal iomchuí.
8. Gníomhaíochtaí sóisialta cuí trí mheán na Gaeilge do dhaoine óga agus d'aoisghrúpaí eile a bheith ar fáil agus beartais teanga chuí a bheith ann i dtaca leis na gníomhaíochtaí sin sa phobal iomchuí.
9. Deiseanna cuí a bheith ar fáil sa phobal iomchuí chun an Ghaeilge a fhoghlaim agus a úsáid lasmuigh den chóras oideachais.
10. A mhéid a úsáidtear an Ghaeilge i gcúrsaí sóisialta agus áineasa sa phobal iomchuí.
11. A mhéid a úsáidtear an Ghaeilge san earnáil ghnó sa phobal iomchuí.
12. A mhéid a úsáideann na meáin chumarsáide áitiúla an Ghaeilge sa phobal iomchuí.
13. Forálacha iomchuí na nAchtanna um Pleanáil agus Forbairt, 2000 go 2013 a bheith á n-úsáid chun tacú leis an nGaeilge sa phobal iomchuí.
14. Seirbhísí poiblí trí mheán na Gaeilge a bheith ar fáil sa phobal iomchuí.
15. A mhéid a thacaíonn an pobal i gcoitinne sa phobal iomchuí leis an bPlean Teanga.

